

3 Новы 2001 годзі, сябры!

Газета Слоні́мская

Газета заснавана
ў 1938 годзе.
Аднована
ў 1997 годзе.

№1 (187). 4 — 10 студзеня 2001г.

Масавая-палітычны штотыднёвік

http://gs.promedia.minsk.by

Кошт 110 руб.

Васіль Быкаў павіншаваў са святам землякоў

Народны пісьменнік Беларусі Васіль Быкаў у эфіры Радыё Свабода павіншаваў беларусаў з новым годам, новым стагоддзем і новым тысячагоддзем.

Так, час бяжыць — новы год, новае стагоддзе, новае тысячагоддзе. Не часта ў гісторыі так выпадае — такі збег часовай трыяды. Сумна, аднак, тое, што час новы, а нашыя клопаты ўсе старыя; усё тая ж, што і сто, і дзвесце гадоў таму. Гэтыя клопаты для нацыі, мусіць, найпершыя, першачарговыя, таму яны і ўвасобіліся ў плён для ўсіх без выключэння еўрапейскіх нацый, апроч беларусаў. Я маю на ўвазе, вядома ж, нашу свабоду і незалежнасць. Зрэшты, калі б было штосці адно — свабода без незалежнасці альбо незалежнасць без свабоды, але так не бывае. Сумна ўсё гэта, балюча і турботна. Але без таго не абыйсцяся, калі хочаш жыць, а не добраахвотна класціся ў дамавіну. Дык вось найпершае мае пытанне: чаго наша нацыя хоча? Вельмі пажадана мець на яго пэўны адказ. На жаль, такога адказу няма. Менавіта з гэтым звязаны ўсе мае сумненні, спадзяванкі і пажаданкі на новы год, новае стагоддзе і новае тысячагоддзе.

З Новым годам Вас, мае дарагія землякі!

Васіль БЫКАЎ

"Сюрпрыз" з вадою

31 снежня жыхары вуліц Скарыны, Брэскай, Яршова, Тапалёвай і Косаўскай атрымалі традыцыйны "сюрпрыз" з вадою.

З краўняў у кватэрах цякла брудная рыжая вадкасць. Такая сітуацыя была і год назад. Яна паўтарылася і напярэдадні новага 2001 года і тысячагоддзя.

Што ж, праблема з вадою ў Слоніме існуе, і ніхто яе пакуль вырашаць не збіраецца.

Сяргей ЧЫГРЫН

НОВЫЙ ГОД ВСТРЕТИЛИ ВЕСЕЛО

Вот и прошел самый любимый в народе праздник — Новый год. В связи с этим корреспонденты "ГС" обратились к слонимчанам с вопросом: "Как вы встретили новое тысячелетие?"

Дмитрий Смирнов, Диана Голвачик:

— Новый год — семейный праздник, поэтому мы никуда не ходили и провели этот праздник дома, смотрели телевизор. Было весело.

Александр Минич, рабочий 8-й автобазы:

— Мы с друзьями были на елке в Альбертине. Там была музыка, мы хорошо повеселились.

Семья Швечковых:

— Наша семья встретила Новый год отлично. Мы были дома, потом ходили на елку в центр. Было весело.

Оксана Исачева, безработная:

— Мы отметили Новый год с друзьями, ходили на дискотеку. Там было много людей, нам было весело, так как компания у нас дружная и замечательная.

Андрей, Павел, Александр, учащиеся:

— Мы отметили этот праздник очень хорошо. Ходили по всему Слониму, были на елке.

Семья Кравченко:

— Скучноватый Новый год был. Никакого праздника не чувствовалось.

Виталий Михалевич, Денис Юруш, военнослужащие:

— Отметим нормально, с соком. Нам ведь никуда нельзя из казармы выходить.

Ольга ШИНКЕВИЧ,
Виталий ГИЛЬ (фото)

НАВИНЫ

Першыя сланімчанкі XXI стагоддзя

У першыя два дні новага 2001 года ў радзільным аддзяленні Слонімскай бальніцы на свет з'явіліся дзве маленькія сланімчанкі.

Першага студзеня жыхарка Слоніма Рыма Ерш нарадзіла дзяўчынку.

Другога студзеня ў жыхаркі вёскі Голі Слонімскага раёна Наталлі Нейн таксама нарадзілася дачушка. Цікава, што абедзве дзяўчынкі заважылі па 3кг 250г.

Сяргей ЧЫГРЫН

Старыя банкноты обменяют на новые

С 1 января 2001 года на территории Беларуси прекратилось обращение расчетных билетов образца 1992—1999 годов — они утратили платежеспособность и не подлежат приему ни в какие виды платежей.

Оставшиеся на руках у граждан банкноты старого образца можно обменять на новые в белорусских банках без всяких ограничений и взимания комиссионных.

Алексей ОРЕШКО

У слоні́мскіх мусульман — новы імам

На трэці дзень свята Рамазан байрама адбыўся пятнічны сход Слонімскай мусульманскай абшчыны.

Новым імам Слонімскай мячэці быў выбраны Сулейман Байрашэўскі. За ім захавалася і пасада старшыні абшчыны. На сходзе была выказа-

на вялікая ўдзячнасць за шматгадовую працу імам абшчыны Хасану Мустафавічу Ждановічу.

Савет Слонімскай мусульманскай абшчыны вінуе праз "Газету Слонімскаю" усіх хрысціян з 2000-годдзем Раства Хрыстова.

Наталля ФУРСАВА

Чарга па яйкі

Самым вялікім дэфіцытам напярэдадні Новага года былі ў Слоніме курыныя яйкі.

Людзі выстройваліся ў чаргі, каб іх набыць. Тая, каму больш пашанцавала, Новы год сустрэлі з

яйкамі, а астатнія былі без іх.

Такое становішча з яйкамі складалася і ў Мастах. Людзі па гэты "дэлікатэс" ездзілі нават у Гродна.

Сяргей ЧЫГРЫН

ІНТЭРВ'Ю

ВІТАЛЬ АНІСЬКА: "Бразільцы добрамыслівыя людзі"

Як ужо паведамляла "ГС", слонімец Віталь Аніска нядаўна заняў сёмае месца на чэмпіянаце свету па шкляных шашках сярод юніёраў у Бразіліі. Сёння ён адказвае на пытанні нашага карэспандэнта.

Віталь Аніска 19 гадоў. Шашкамі пачаў займацца ў 1994 годзе. Першымі трэнерамі былі яго бацька Аляксандр Аніска і Міка-

лай Якута. Спачатку гуляў у дзіцячых турнірах, але праз некалькі гадоў пачаў выступаць і ў дарослых спаборніцтвах. Цяпер Віталь студэнт 3-га курса геаграфічнага факультэта БДУ, яго будучая прафесія — экалаг. Зараз ён здае змовую сесію. Пасля вяртання з Бразіліі ў Вітала было толькі два дні на падрыхтоўку да экзамена, але здаў ён яго на "выдатна".

(Працяг на 2 стр.)

Забастовка предпринимателей

В забастовке индивидуальных предпринимателей, которая официально началась в Беларуси 1 января и продлится пять дней, примет участие не менее 100 тысяч человек. Такое мнение выразил председатель стачкома Валерий Левоневский.

"Организация нынешней забастовки сопровождалась определенными сложностями, — сказал Левоневский. — Активизировались местные власти, которые были шокированы масштабом однодневной забастовки 23 ноября. Началась контрпропаганда приближенных к госструктурам профсоюзов. Кроме того, у нас было мало времени на подготовку: продолжительность забастовки — с 1 по 5 января — была определена только в середине декабря, и информация дошла не до всех. Не исключено, что в Минске от 20 до 30 процентов предпринимателей все же выйдут на работу".

БелаПАН

Фота Віталь Гіля

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ по Гродненской области

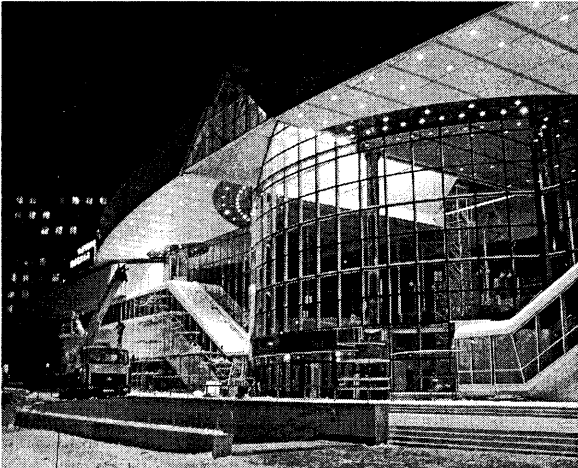
Сегодня и в ближайшие дни облачно, временами осадки, мокрый снег, местами туман, гололед. Ветер южный 6-11 м/с. Температура воздуха ночью -4 — +1, днём +3 — -2.

Облгидрометецентр

В МИНСКЕ ОТКРЫЛИ НОВЫЙ ВОКЗАЛ

Символичным назвал президент Александр Лукашенко открытие первой очереди железнодорожного вокзала в Минске накануне нового века и нового тысячелетия. Об этом он заявил на торжественной церемонии открытия вокзала 30 декабря.

Фота ІРЭХ ProMedia

Новый железнодорожный вокзал. Минск, декабрь 2000г.

То, что в Беларуси строятся такие "уникальные сооружения", свидетельствует о "здоровой экономике", считает Александр Лукашенко. Ввод в эксплуатацию минского вокзала, который отвечает мировым стандартам, он назвал шагом в развитии всего железнодорожного комплекса страны.

За последние 3–4 года в строительство вокзала вложено почти 500 миллионов долларов США, сообщил президент. В 2001 году, по его словам, планируется сдать вторую очередь вокзала в Минске, а затем — реконструировать Привокзальную площадь.

Нужно напомнить, что здание вокзала на станции Минск-Пассажирский было построено в 1871 году. Во время Великой Отечественной войны вокзал был частично разрушен, однако уже в 1946 году его удалось восстановить. Первый конкурс на лучший проект нового вокзального комп-

лекса был объявлен в 1975 году. Его победителями стали два института — "Белгоспроект" и "Мосжелдорпроект". В 1985 году началось строительство здания над железнодорожными путями, тоннеля под ним, а также служебно-технического здания, где размещаются администрация вокзала, комната матери и ребенка и помещение для отдыха пассажиров. Оно было завершено в 1990 году. В 1991 году снесли старое здание вокзала, однако начавшиеся работы по строительству нового вскоре были приостановлены из-за нехватки средств и неактуальности архитектурных решений. Был объявлен повторный конкурс, в котором участвовали 7 проектных коллективов. Предпочтение было отдано институту "Минскпроект", который предложил проект вокзала с подземным уровнем и комплексным благоустройством привокзальных площадей.

Максим ТИТОВ

ИНТЕРНЕТ СТАНЕТ ДЕШЕВЛЕ

С 1 января в Беларуси снижаются тарифы на услуги доступа к сети Интернет.

Как сообщили БелаПАН в управлении маркетингом РО "Белтелеком", тарифы будут снижены для всех категорий пользователей: для населения и национальных поставщиков услуг Интернета (провайдеров) — в среднем на 20 процентов, для предприятий и организаций — на 50. Снижение тарифов стало возможным благодаря расширению внешних интернет-каналов и ликвидации множественности курсов белорусского рубля.

В частности, размер ежемесячной оплаты точки доступа к Интернету для национальных поставщиков услуг (без учета НДС) снизится с 1.672 до 1.318 долларов США при скорости потока 64 Кбит/с и с 3.175 до 2.510 долларов при скорости потока 128 Кбит/с. Оплата точки доступа с предельной величиной скорости потока (2Мбит/с) уменьшается с 33.435 до 26.423 долларов.

Тарифы на транспортные услуги коммутируемого доступа в Интернет для населения снижаются

с 18,8 до 13 рублей за минуту в рабочие дни с 8 до 20 часов, с 11,2 до 10 рублей в рабочие дни с 20 до 8 часов и с 9,2 до 8 рублей в выходные и праздничные дни круглосуточно, а для предприятий — соответственно с 0,037 до 0,017, с 0,028 до 0,01 и с 0,018 до 0,01 доллара США за минуту.

В то же время тарифы на услуги беспарольного доступа в Интернет по коду 8-600-100 снижаются для предприятий, но увеличиваются для населения. Для предприятий доступ подешевеет с 0,055 до 0,034 доллара за минуту в рабочие дни с 8 до 20 часов, с 0,028 до 0,014 в рабочие дни с 20 до 8 часов (в выходные дни останется на прежнем уровне — 0,018 доллара с 9 до 2 часов, 0,009 — с 2 до 9 часов). Для населения доступ подорожает с 14 до 14,9 рубля в рабочие дни с 8 до 20 часов, с 9,2 до 9,8 рубля в выходные дни с 9 до 2 часов, с 4,6 до 4,9 рубля в выходные дни с 2 до 9 часов (в рабочие дни с 8 до 20 часов тариф останется на уровне 28 рублей).

Дмитрий ВЛАСОВ

Профсоюзы за реальный рост зароботной платы

Повышение средней зарплаты до 100 долларов США, которое обещает в будущем году белорусское руководство, "обернется дальнейшим удорожанием жизни", считают в Федерации профсоюзов белорусской (ФПБ).

"На протяжении ряда лет из-за безудержного роста цен и тарифов происходит снижение реальной заработной платы, обнищание населения, — говорится в заявлении президиума Совета ФПБ. — Государственные меры по повышению с 1 декабря 2000 года доходов населения ситуацию к лучшему не меняют. Зарплата фактически превращается в социальное пособие, размер которого не зависит от отношения к труду, уровня образования и квалификации работников".

На фоне растущего недовольства людей, отмечается в заявлении Федерации профсоюзов, "все чаще звучат заявления руководителей государства о необходимости повышения среднемесячной зарплаты до уровня 100 долларов. В то же время умалчивается, что неизбежен дальнейший рост цен на основные продукты питания и другие товары, а также резкое повышение оплаты жилищно-коммунальных услуг".

Федерация профсоюзов "настаивает на создании необходимых условий для повышения эффективности производства и обеспечения на этой основе реального роста заработной платы, преодоления бедности в обществе".

Ирина ЛЕВШИНА

Помогут ли власти нуждающимся белорусам?

С 1 января 2001 года белорусское правительство начало работу над реализацией программы адресной социальной помощи нуждающимся.

Об этом заявил премьер-министр Беларуси Владимир Ермошин. Например, по словам Ермошина, государство окажет помощь семье из трех человек, если доход этой семьи будет "ниже установленной минимально допустимой нормы жизни человека". Вместе с тем премьер признал, что наладить эту систему будет достаточно сложно: потребуются создать персонализированный учет, "надо, чтобы неформально работали социальные службы". "Но эту работу мы начинаем и будем вести ее теперь постоянно", — подчеркнул глава белорусского правительства.

Владимир ГЛОД

Галоўная ёлка КРАЇНЫ

Фота ІРЭХ ProMedia

Так выглядае навагодняя ёлка на Кастрычніцкай плошчы сталіцы Беларусі

ЦЕНЗУРА ПО-ПРЕЖНЕМУ ДЕЙСТВУЕТ

29 декабря независимая белорусская газета "Наша свобода" вышла с "белыми пятнами" на месте сатирическо-юмористического раздела "Stinger".

Руководство типографии "Мэджик" отказалось печатать газету с этим разделом после того, как представители Государственного комитета по печати пригрозили, что "Мэджик" может потерять лицензию. Исполнительный директор типографии Степан Жарносек говорит, что 28 декабря он был вызван в Госкомпечати, где ему заявили, что типография нарушила закон, напечатав первый выпуск "Stinger" на прошлой неделе, поскольку это отдельное издание, которое должно быть зарегистрировано. По словам г-на Жарносека, представители Госкомпечати заявили, что если выйдет второй выпуск, "Мэджик"

будет лишен лицензии.

По мнению редакции "Нашей свободы", типография взяла на себя функции цензуры. "Возможно, вырабатывается новый способ создания препятствий для независимых газет накануне президентских выборов, — отмечает в редакционной статье газеты за 29 декабря. — Такая схема дает возможность перекладывать ответственность с плеч государства на плечи частного предприятия", пишет "Наша свобода".

Как заявил БелаПАН заместитель главного редактора "Нашей свободы" Владимир Довженко, претензии Госкомпечати абсолютно безосновательны. "Stinger" является не отдельным изданием, но элементом 16-полосной газеты, поэтому никаких законов нарушено не было, считает он.

БелаПАН

ПОДОРОЖАЛИ ТЕЛЕФОННЫЕ ПЕРЕГОВОРЫ

После трехмесячного перерыва в Беларуси вновь выросли тарифы на услуги электросвязи со странами ближнего и дальнего зарубежья (телефонную, телеграфную и телексную).

В частности, телефонные переговоры подорожали на 6,2–6,5 процента. Теперь минута телефонного общения с Украиной обойдется в 219 рублей (ранее — в 206), Литвой, Латвией и Эстонией — в 324 (305), Молдовой — в 329 (309), Киргизией, Туркменистаном и Узбекистаном — в 362 (341), Казахстаном — в 434 (408), Грузией — в 557 (524), Таджикистаном — в 650 (611), Арменией — в 744 (699), Азербайджаном — в 782 (735).

В отношении России введена новая тарификация разговоров. Отменено ее деление на евро-

пейскую и азиатскую части. Единый тариф составляет теперь 267 рублей. До этого минута разговора с европейской частью этой страны стоила 243 рубля, азиатской — 294.

Что касается стран дальнего зарубежья, то минута общения с Польшей стоит теперь 324 рубля (ранее — 305), Чехией — 294 (276), Германией и Францией — 309 (291), США — 960 (904), Израилем — 1.124 (1.058). Самые дорогие разговоры — с абонентами ряда государств Ближнего Востока и Юго-Восточной Азии (Вьетнамом, Китаем, Иорданией и др.) — 2.246 рублей (ранее — 2.112).

С 21 до 9 часов в будние дни и круглосуточно в выходные и праздничные дни действуют льготные тарифы.

Дмитрий ВЛАСОВ

НОВЫЕ ТАРИФЫ НА КОММУНАЛЬНЫЕ УСЛУГИ

В декабре в Беларуси вновь выросли тарифы на многие виды коммунальных услуг для населения.

Так, по сравнению с ноябрем на 7,6 процента увеличилась квартплата (техобслуживание), настолько же подорожали отопление, горячая вода, холодная вода и канализация, газ, вывоз и обезвреживание отходов, на 9,2 процента выросла плата за пользование лифтом.

В абсолютных цифрах для жителей Минска тариф на холодную воду и канализацию повысился с 45 до 48,4 рубля за кубический метр, отопление — с 56,7 до 61 рубля за квадратный метр общей площади, газ — со 102,7 до 110,5, вывоз отходов — с 42,6 до 45,84, обезвреживание отходов — с 27,6 до 29,7, плата за пользование лифтом — с 67,8 до 74,03 рубля на человека. Стоимость одной гигакалории тепловой энергии, идущей на подогрев воды, увеличилась с 2.086 до 2.244,3 рубля.

Ставка квартплаты (техобслуживания), единая для всей республики, выросла с 7,89 до 8,49

рубля за квадратный метр общей площади. На прежнем уровне осталась плата за электроэнергию (14,4 рубля за киловатт-час), плата за газ (10,4 рубля за кубический метр, отопление и горячую воду — в 8,3 раза, электроэнергию — в 10-10,7 раза (в зависимости от типа плиты и места проживания)).

По итогам 2000 года плата за пользование лифтом выросла в 1,9 раза, тариф на холодную воду и канализацию — в 2,8 раза, на газ — в 3,1 раза, квартплата — в 3,8 раза, тариф на обезвреживание отходов — в 5,6 раза, вывоз отходов — в 5,7 раза, отопление и горячую воду — в 8,3 раза, электроэнергию — в 10-10,7 раза (в зависимости от типа плиты и места проживания)).

В следующем году рост тарифов на коммунальные услуги продолжится. Так, 16 декабря на 40 процентов выросла стоимость газа (до 154,4 рубля при наличии газовой плиты и горячей водоснабжения). Это повышение будет учтено в январских расчетных листах.

Дмитрий ВЛАСОВ

КРЫЖОВЫ ПАХОД

Міхал Валовіч — патрыёт і абаронца сялян

Я, амаль сямідзесяцігадовы пенсіянер, ураджэнец вёскі Парэчча Слонімскага раёна, апошнія 15 гадоў цікаўлюся гісторыяй роднай вёскі. Размаўляў са старажыламі, працаваў у архівах Гродна, Мінска, Вільні, збіраў звесткі, якія датычыліся лёсу вёскі ці падзей, якія адбываліся вакол яе. Падрываў гісторыка-краязнаўчы нарыс пра Парэчча. Два раздзелы з гэтага нарыса былі надрукаваны ў "Газеце Слонімскай", у "Пагоні" і ў часопісе "Спадчына". Гэтыя публікацыі выклікалі цікавасць у чытачоў, але яшчэ большую ў жыхароў Парэчча. Гэта зразумела, ім вельмі хочацца ведаць, колькі гадоў нашай вёсцы, хто былі іхныя продкі, як яны жылі і працавалі, вучыліся і маліліся. Даведацца пра знаных людзей, якія тут нарадзіліся, працавалі, уносілі ўклад у палітычны жыццё. Хацелі людзі ведаць і пра тых, хто ганьбіў і прыніжаў іх годнасць.

З архіўных матэрыялаў вядома, што Парэчча — вельмі старае паселішча, упершыню ўпамінаецца 450 гадоў таму (1556 год), таму мае вялікую і багатую гісторыю. Вельмі адметную ролю ў жыцці Парэчча адыграў вядомы літвінскі род Валовічаў. У артыкуле "Лістападаўскае паўстанне 1830 года і ўдзел у ім Міхала Валовіча" я расказаў пра шляхціца Міхала Валовіча, ураджэнца маёнтка Парэчча (маёнтка знаходзіўся ў 1 км ад вёскі). Гэта быў адукаваны чалавек. Належаў да той часткі нацыянальнай эліты, якая вызначала гістарычныя шляхі развіцця нацыі і брала на сябе адказнасць за іх здзяйсненне. У 1830-31 гг. ён прымаў актыўны ўдзел у паўстанні палякаў, беларусаў і левіўцаў супраць царскай Расіі. Паўстанне было жорстка падаўлена, дзесяткі тысяч паўстанцаў былі сасланы на катаргу ці ў штрафныя роты. Другая частка паўстанцаў, сярод якіх быў М. Валовіч з бацькам Казімірам, вымушана была падацца ў эміграцыю ў Францыю.

Міхал не зміраўся з паражэннем і працягваў барацьбу за незалежнасць Літвы (так у той час называлася Беларусь). У 1833 г. ён нелегальна вярнуўся на Радзіму і арганізоўваў партызанскія атрады для барацьбы з расійскім панавольнем. Валовіч быў прызначаны начальнікам вызвольнага руху ў Слонімска-Навагрудскай акрузе. З 10 мясцовых сялян ён стварыў партызанскі атрад, які планавалі напаўці на слонімскаму турму, каб вызваліць былых паўстанцаў, якія там утрымліваліся.

Аб дзейнасці атрада Валовіча даведаўся Гродзенскі генерал-губернатар Мураўёў. Ён арганізаваў аблавы ў Слонімскай, Навагрудскай, Лідскай і Гродзенскай паветах, у якіх удзельнічала больш 10 тысяч салдат, паліцэйскіх і мясцовых сялян, і вылавіў паўстанцаў у Шундрускіх лясах. Пад непасрэдным

кіраўніцтвам Мураўёва 2 жніўня 1833 г. у Гродне сялян-паўстанцаў збілі бізунамі і розгамі ды адправілі ў штрафныя роты ці ў Сібір, а іх камандзіра, Міхала Валовіча, павесілі. За гэты ўчынак Мураўёў атрымаў ад гродзенцаў мянушку "Вешальнік", якая за ім замацавалася на ўсё жыццё.

У Парэччы яшчэ ў міжваенны час (у 1920-30-я гады) хадзілі чуткі, што маці Валовіча выкупіла цела сына і таемна пахавала яго каля парэцкай уніяцкай царквы, якая ў той час належала Валовічам. Так гэта, ці гэта толькі легенда, сёння скажа скажэ. У 1933 годзе, на 100-ыя ўгодкі з дня павешання Валовіча, дырэктарам Гродзенскага музея Ю. Ядкоўскім былі зроблены раскопкі на месцы пакарання Валовіча, але ніякіх следоў ад яго цела там не было знойдзена. Тая плошча ў Гродне, на якой адбывалася павешанне, была названа "пляцам Валовіча". На былой сядзібе Валовічаў у Парэччы, якая знаходзілася побач з царквой, быў узведзены велічны мармуровы помнік. А ў вёсцы Шундры быў пастаўлены помнік папалечнікам Міхала Валовіча — сялянам. Пасля прыходу большавікоў у Заходнюю Беларусь, у 1940 годзе ўсё гэта было зруйнавана. Не зразумела, за што? Бо Валовіч змагаўся за звяржэнне царызму і вызваленне беларусаў ад нацыянальнага прыгнёту. Ён адзін з першых выступіў супраць прыгоны і за надзяленне сялян уласнай зямлёй. Разумеў, што прыгонны — гэта раб, а раб не можа быць тварцом прагрэсу.

Як знішчалі Парэцкую царкву

У другім сваім артыкуле "Парэцкая царква" я расказаў аб гісторыі вясковай царквы. З архіўных дакументаў вядома, што драўляная уніяцкая царква ў Парэччы была пабудавана Валовічамі ў XVII стагоддзі і мелася побач з маёнткам. Вакол яе былі ўніяцкія могілкі, абнесеныя каменнаю агароджаю. Пры прымушаным пераводзе грэка-католікаў (уніятаў) у праваслаўе, гэтая уніяцкая царква ў 1842 годзе згарэла. Вялікі прыход з 3000 вернікаў на 25 гадоў застаўся без храма (была толькі невялікая каплічка на парэцкіх праваслаўных могілках).

У 1855 г. у гэтую каплічку быў прызначаны малады і энергічны Аляксандр Гарачка. Ён дабіўся вызвалення сродкаў для пабудовы калі новых праваслаўных могілак, што месціліся каля самай вёскі, новай царквы. Быў атрыманы

дазвол на яе пабудову на месцы згарэлай уніяцкай, бо ад яе застаўся моцны падмурак, агароджа і 15 кубічных сажанёў камення. Каменны праваслаўны храм быў пабудаваны за два гады (1865-67). Акрамя таго, Гарачка быў першым настаўнікам парэцкага народнага вучылішча, адкрытага ў 1860 годзе.

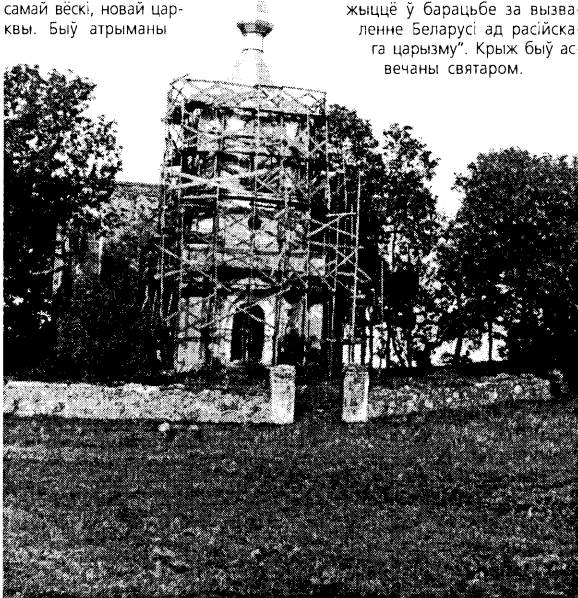
Памёр Гарачка ў 1889 годзе. Удзячныя прыхаджане пахавалі яго каля пабудаванай ім царквы, на былых уніяцкіх могілках. Узвялі прыгожы чыгуныны помнік, увенчаны высокім крыжам. Магілку абнеслі металічнаю літою агароджаю. Ішлі гады. Яшчэ сем святароў вялі службу ў гэтай царкве. Усё было прыстойна.

Але пры Хрушчове, у часы актыўнага будаўніцтва камунізма і ваяўнічага наступлення на рэлігію, мясцовыя ўлады зачынілі Парэцкую царкву. Там размясцілі калгасны склад, а пазней яе спалілі. Скінутыя з царквы крыжы здалі на металалом. А потым даручылі вучням мясцовай школы зламаць металічны помнік і агароджу на магіле Гарачкі і таксама здаць дзяржаве на пераплаўку. Я думаю, каб ведалі школьнікі, што яны разбураюць магілу першага парэцкага настаўніка, у іх не паднялася б рука зрабіць такое дзікуства. Пакінуў без агароджы магілу потым раскапалі нейкія варвары, мяркуючы чымсьці пажыўці. Але нічога там не знайшлі, бо ў труну з памерлых святароў ніякіх каштоўнасцей не клалі, апрача нагруднага крыжа. Расчараваныя вынікамі сваёй нялюдскай працы, яны нават не засыпалі яе.

У час усплёску беларускага Адраджэння мясцовы калгас сумесна з праваслаўнай царквой зрабілі спробу адрамантаваць царкву. Была пакрыта бляхай званіца і пастаўлены на ёй крыж, узведзены рыштывы і нават зацэплены некалькі бэльк на сцены. Але за 10 гадоў цэлы калгас з магутнейшай тэхнікай не здолеў адрамантаваць храм, які нашымі продкамі голымі рукамі быў пабудаваны за два гады.

Справа Мураўёва-вешальніка жыве і цяпер

4 лістапада 2000 г., на Дзяды, група патрыятычнай моладзі Слоніма прынесла на сваіх плячах і ўстанавіла на ўмоўнай магіле Валовіча пяціметровы металічны крыж з надпісам "Ва ўшанаванне памяці беларускага паўстанца Міхала Валовіча (1806 — 1833) і ягоных папалечнікаў, якіх ахвяравалі сваё жыццё ў барацьбе за вызваленне Беларусі ад расійскага панавольства". Крыж быў асвечаны святаром.

Парэцкая царква, лета 2000г.

Усталявалі крыж каля агароджы былых уніяцкіх могілак, недалёка ад муроў спаленай праваслаўнай царквы, пабудаванай на падмурку уніяцкай, якая да 1832 года належала Міхалу Валовічу. Была выбрана форма крыжа Ефрасінні Полацкай. Такі крыж быў сімвалам хрысціян-беларусаў да распаду хрысціянства на праваслаўных і католікаў. Аналагічны крыж у пазамінулым годзе быў асвечаны мітрапалітам Беларускай праваслаўнай царквы Філарэтам і прызнаны адметнаю святыняю Беларусаў.

Але прастаяў крыж каля Парэцкай царквы толькі больш за месяц. Як не дзіўна, па ініцыятыве праваслаўнага святара і пры падтрымцы раённых і мясцовых уладаў, 8 снежня яго выкапалі і, магчыма, знішчылі.

Традыцыйна беларусы бараніліся ад пошасцяў, навалы, мору і гібелі ўстаноўкай крыжоў каля сваіх селішчаў. І ніхто, апрача большавікоў, на іх не падумаў руку, бо гэта лічылася вялікім грахам.

Няўжо гісторыя знішчэння святыняў, помнікаў і крыжоў нас нічома не навучыла? Ці палепшылася жыццё парэцкіх людзей, калі па загаду розных начальнікаў і чыноўнікаў былі знішчаны ў Парэччы помнік Валовічу, спалена царква, разбурана магіла першага настаўніка і святара Аляксандра Гарачкі? А можа разбагацелі за гэты час нашы людзі, можа сталі дабраўшымі, больш спагадлівымі і сумленнымі?

Парэчча — унікальная вёска. Ці многа знойдзеце на Слонішчыне вёска, якая далі такіх людзей як Міхал Валовіч. Ён увайшоў у падручнікі гісторыі Беларусі, у беларускія энцыклапедыі. Пра яго жыццё і подвигі напісана кніжка Кацярыны Сідаровіч-Чарнеўскай, пра яго згадвае Адам Мальдзіс у сваёй кнізе "Падарожжа ў XXI стагоддзе". Аляксандр Ходзька ўвекавечыў яго ў сваёй пазме.

Можа ўжо прыйшоў час усвядзіць да гэтых ісці супраць натуральнага права людзей самім вызначаць свой лёс! Толькі за апошнія 400 гадоў парэцкіх сялян прымуслі тройчы паламаць сваю веру (250 гадоў былі грэка-католікамі, 100 гадоў — праваслаўнымі, 50 гадоў — савецкімі бязбожнікамі), зруйнавалі два іхніх храмы, тройчы выкідалі крыжы, войнамі забіралі сотні жыццяў. Хопіць гэтых здзекаў! Лепш чым займацца выкопваннем і знішчэннем крыжоў, то лепш было б скіраваць гэтыя намаганні на тэрміновае прывядзенне ў парадак магілы святара і настаўніка Аляксандра Гарачкі, на хутэйшую адбудову царквы, на ўзвядзенне помніка і адкрыццё музея Міхалу Валовічу ў Парэччы. Задумайцеся, людзі, якія прычыніліся да разбурэння, што вы не вечныя. Ці было б вам прыёмна ведаць, што нашчадкі будучы падобным чынам здэквацця над вашай памяццю і нішчыць вашыя магілы? Задумайцеся, якую памяць вы пакінеце аб сабе ў Парэцкім летапісе.

А сёння стаіць сіратліва ў полі абпаленая, абдраная, забытая царэцкая царква. Зарасла дарога да святыні. Як балючая рана на нашым сумленні, каля яе ляжыць разбураная магіла з касцамі, перамяшанымі са смеццем і друзам, першага парэцкага праваслаўнага святара і настаўніка Аляксандра Паўлавіча Гарачкі. А на заходнім баку ад царквы засталася яма ад крыжа, які быў устаноўлены добрымі людзьмі на ўмоўнай магіле Міхала Валовіча.

Пабойцеся Бога! Вярніце на месца асвечаны крыж!

Аляксандр ТАЛЕРЧЫК

ПАМЯЦЬ

ЖМЕНЬКА ўСПАМІНАЎ ПРА ВАЛЯНЦІНУ АДАДУРАВУ

У гэтыя першыя студзенскія дні новага 2001 года цудоўнаму чалавеку, шчырай пэтыцы Валянціне Ададуравай споўнілася б толькі 60. На вялікі жал, цяжкая і невылечаная хвароба не дала ёй дажыць да гэтай юбілейнай даты.

Валянціна Захараўна — мая сялячка, родам яна была з вёскі Хадзевічы. Тут жылі яе бацькі, тут жывуць яе сваякі. Відаць, ад Бога ёй быў дадзены пазычны дар. Яна пісала вершы пра тое, што было бліжэй сэрцу: пра вёску і пра людзей, якіх ведала, якіх моцна любіла. У вершах пэтыкі гучала няўтоўная прага любові да Слонішчыны і да Зэльвеншчыны, дзе яна жыла і працавала настаўніцай у школе. Пэтка гарнарылася, што жыве сярод сваіх людзей, жыве ў глыбінцы.

Пры жыцці Валянціне Ададуравай удалося выдаць свой адзіны пэтычны зборнік, які яна так і назвала "Глыбінка".

Я цяпер жыву ў глыбінцы. Ме горад тут, што ні кажы. Ды не ў глыбінцы — у сэрцавінцы, А для душы няма глушы.

Сапраўды, у яе душы ніколі не было глушы. Хаця, хто ведае, што яе трывожыла, аб чым яна хвалявалася. Пры сустрэчах Валянціна Захараўна больш цікавілася і турбавалася за лёс іншых людзей. Яна любіла творчую інтэлігенцыю, асабліва маладых пээтаў, якіх ласкава называла толькі па імёнах. Пра свае клопаты і праблемы старалася не гаварыць. Аддушнай для яе былі літаратурныя вечары і сустрэчы, яна гэтым жыла, радавалася. А виступала — як артыстка, дэкламуючы свае творы.

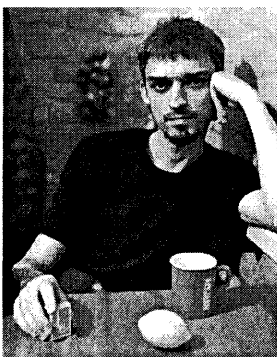
Чытаючы зборнік вершаў Валянціны Ададуравай, адчуваеш цяпло ад яе пэтычных радкоў, якія прысвечаны вёскам, дзе жыла пэтка, а таксама прыродзе, якой захаплялася. Няма, відаць, у Беларускай пэтыцы, які б так моцна любіў вёску і апісваў яе, як наша сялячка. Свае творы пэтка прывязвала Хадзевічам, Шавулічам, Манцякам, Ялуцавічам, Елцы, Сыркоўцам. У кожным творы — прызнанне ў адданасці і любові да гэтых знаёмых з дзяцінства мясцін.

У жыцці нямнога мне патрэбна, Як зярняці ў веснавой рапці, Каранямі б прырасці да глебы На бацькоўскай песеннай зямлі. Так і сталася. Яна — тут, яна — з намі. Сціплая, добрая і таленавітая.

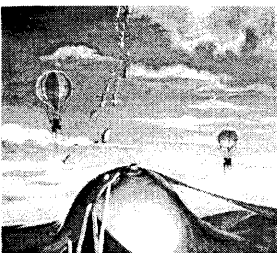
Сяргей ЧЫГРЫН

ІНТЭРВ'Ю

Слонімец Андрэй Сідараў мае рэдку прафесію — мастак-аніматар (анімацыйнае кіно — мультыплікацыя, від кінамастацтва, ад лацінскага *animatus* — адушаўлены, жывы). Яшчэ ў савецкія часы ў айчынных аніматараў быў такі жарт — аніматараў у нас менш, чым касманаўтаў...

Дождж

Андрэй Сідараў нарадзіўся ў 1967 годзе ў Слоніме. Закончыў слоні́нскую СШ № 7, паступіў у мінскае мастацкае вучылішча імя Глебава. Служыў у Савецкай арміі. Пасля арміі шукаў у Мінску працу, а яе не было. У 1989 годзе для мастакоў насталі цяжкія часы...

— У той час я пачаў маляваць коміксы, — гаворыць Андрэй Сідараў. — Адзін з іх нават надрукаваў, у часопісе "Бярозка". Атрымаў за яго 150 рублёў ганарару. Гэты першы мой комікс стаў і апошнім. Праўда, зрабіў яшчэ некалькі, але для сябе...

Неяк вяртаўся з рэдакцыі і сустраў хлопца, які вучыўся са мной у вучылішчы. Ён сказаў, што адкрылася незалежная студыя "Анімацыйны беларускі цэнтр" (АБЦ) і там можна атрымаць працу. Сапраўды, работу атрымаў. На трэці месяц я ўжо стаў аніматарам. Праўда, у мяне да гэтага часу ніякай аніматарскай адукацыі няма, адна толькі практыка...

Студыя "АБЦ" выпусціла толькі адзін паўнаметражны фільм рэжысёра Белавусова "Дакамерон". Фірме не хапіла грошай, і яна зачынілася. Бо вядома, што аўтарскае кіно патрабуе фінансавых укладанняў, але прыбытак ад яго невялікі.

— А канкурэнты ў АБЦ былі?

— Існавала і цяпер існуе дзяржаўная студыя "Беларусьфільм". Але там, па-ранейшаму, вельмі мала робіцца фільмаў. Грошы на "Беларусьфільме" вельмі малыя.

— І ў такім разе, чым займаюцца беларускія аніматары?

— Большасць з тых, хто працаваў у Анімацыйным беларускім цэнтры ў 1993 годзе паехалі ў Польшчы. Я таксама, хаця перад гэтым паспеў папрацаваць настаў-

МАСТАК-АНІМАТАР жыве ў Альбярціне

нікам малявання і чарчэння ў вясковай школе пад Мінскам...

Вось мы з сябрам і прыехалі ў горад Бельска-Бяла (каля чэшскай мяжы), цэнтр польскай анімацыі. Менавіта там рабіўся вядомы мультфільм пра Лёліка і Боліка. Працавалі на адной з мясцовых студый, рабілі серыял для французскай студыі "Піксібокс". У Бельска-Бяла сабраліся аніматары з усёй Еўропы: з Беларусі, Украіны, Францыі...

— І колькі часу ідзе на вы-
раб серыялу?

— Мы ў месяц рабілі дзве серыі па 22 минуты. А серыял складаўся больш чым з 20 серый.

— У Польшчы былі доўга?

— Не. Прыехалі туды ў жніўні, а вярнуліся напрыканцы снежня. А я планаваў вярнуцца ў верасні, каб звольніцца са школы. А атрымалася так, што на студыі грошай не плацілі, а са школы мяне звольнілі з адпаведным запісам у працоўную кніжку. Так што, можна сказаць, што паездка аказалася няўдалай.

Але дзесці ў 1995 годзе ў Мінск прыехалі палякі з варшаўскай дзяржаўнай студыі: рэжысёр і дырэктар фірмы. Яны вырашылі сабраць усіх беларускіх аніматараў. Набралася чалавек дванаццаць. У Варшаву паехалі толькі учатырох.

Я працаваў у Варшаве і ў Бельска-Бяла. Польскія аніматары цяпер не хочуць працаваць з нейкімі заходнімі варыянтамі казак, нават папулярнымі, а працуюць са сваімі, нацыянальнымі. У гэтым плане яны патрыёты. Яны вяртаюць гледачам сваіх аўтараў, можа нават і забытых, але раней вядомых.

— Коміксы ў Польшчы папулярныя?

— У Польшчы шмат коміксаў, і сваіх, і заходніх. Шмат аўтараў прафесійна працуюць з коміксам. У іх ёсць часопіс, які называецца "Свет коміксаў". Ёсць асобны часопіс з навінамі пра тое, што адбываецца ў свеце коміксаў у Польшчы і за мяжой.

У нас коміксаў зусім няма. Таму што ў Беларусі дарагі друк, дарагая папера. І калі паставіць сапраўдны кошт, то іх проста ніхто не купіць. Гэта будзе вельмі дорага...

— У Польшчы добра аплочваецца работа беларускіх аніматараў?

— Палякі плацяць не шмат. Расцэнкі застаюцца сёлета на ўзроўні 1996-га года. Але ў іх поўна работы. Палякі не думаюць пра тое, што будзе заўтра. У іх стабільнасць у гэтым плане. Усе працуюць, усе задаволены.

З кожным годам польская анімацыйная фірма пашыраецца ўсё больш і больш. У іх абнаўляецца тэхніка, яны набываюць больш удакладаных камп'ютэраў. Дарэчы, цяпер кожны чалавек можа адкрыць сваю студыю. Трэба толькі мець добры камп'ютэр. Праз Internet можна знаходзіць нейкую працу, выконваць яе і атрымліваць грошы.

— "Валідзія" — гэта...

— Беларуская студыя камп'ютэрнай графікі. Існуе яна з сярэдзіны 90-х гадоў. Вядучы аніматар гэтай студыі калісьці таксама працаваў у Польшчы.

— Чым сёння займаецца "Валідзія"?

— Цяпер яна робіць рэкламу. Амаль уся рэклама, якая цяпер з'яўляецца на БТ, робіцца на

"Валідзіі". Для вытворчасці рэкламы патрэбны і аніматары, бо некаторыя элементы трэба маляваць. Але гэта дае невялікі заробак для аніматараў, таму студыя бярэ заказы з-за мяжы, з Германіі, Францыі, з іншых краінаў.

— У чым прычына, што рэклама на БТ такая... прымітывная?

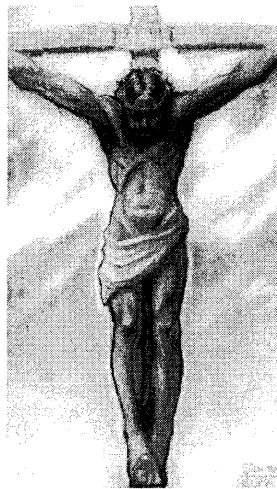
— Усё з-за беднасці. Каб плацілі сапраўдныя грошы за рэкламу, то была б і нармальнае прадукцыя. А так... Калі секунда рэкламы ацэньваецца, прыблізна, як секунда анімацыі ў дэзінным серыяле, то зразумела, што і ўзровень яе адпаведны.

Наогул, анімацыя — гэта вельмі працаёмкі працэс, бо трэба маляваць шмат малюнкаў. Дарэчы, існуюць дзве прафесіі, якія абсалютна звязаны адна з другой: аніматар і фазашчык. Аніматар малюе галоўныя малюнкi, асноўныя рухі, а фазашчык робіць прамежкавыя малюнкi паміж галоўнымі. І калі аніматар сам займаецца вырабам прамежкавых малюнкаў (замест фазашчыка) і разумее, што ён на гэтым не заробіць грошай, а толькі згубіць час, то ён звычайна робіць мінімум гэтых малюнкаў. Атрымоўваецца і адпаведная тузаная "карцінка" на экране...

— Ці можа ў перспектыве так здарыцца, што маляваць ужо не трэба будзе, бо ўсе зробіць тэхніка?

— Зусім можа быць. Ужо ёсць такія праграмы, якія робяць простую "фазоўку". Але аніматар усё роўна павінен намалюваць асноўныя малюнкi і рухі. Пакуль гэта яшчэ складаны працэс.

Цяпер вельмі папулярная трохмерная анімацыя. Цалкам камп'ютэрная анімацыя, але і там пры-

Ісус

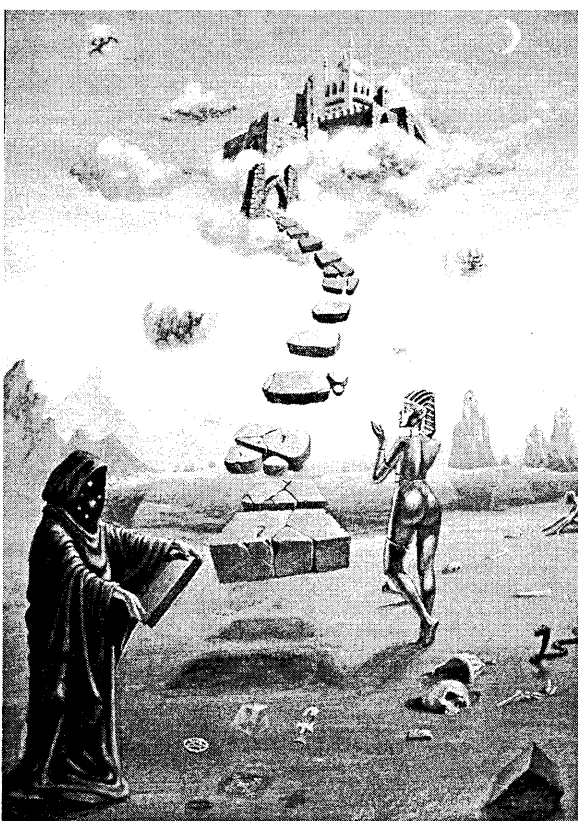
сутнічаюць моманты, якія малююцца, але ўжо ў камп'ютэры. На "Валідзіі" ужо спрабуюць так працаваць. Была зроблена рэклама шклянчак марозіва "Топ". На мой погляд, трохі няўдала атрымалася, але ўсё ж такі атрымалася. Сама аб'ёмная выява прысутнічае, але рухаюцца шклянчакі яшчэ не так, як трэба.

— А можна па рабоце пазнаць почырк аніматара?

— Наогул, гэта складана, але можна. Асабліва, калі робіцца серыял, то працуе вельмі шмат аніматараў і адрозніць іх можна. Найперш, розны ўзровень іх падрыхтоўкі. Таму што вельмі многія людзі, як і я, пачыналі з нуля, ніхто іх не вучыў альбо яны прайшлі каротчэнькія курсы...

Сяргей ЁРШ,

малюнкi Андрэя СІДАРАВА

Без назвы

НЯВЫДУМАНЫЯ ГІСТОРЫІ

Пагаварылі

На высокім ганку раённага вузла сувязі сустрэліся дзве пажылыя кабеты: адна падымалася ўверх, другая спускалася ўніз. Сталі акурата пасяродзіне.

— Як ты жывеш, галубка? Дзе цяпер твой малодшы ўнук? — сыпанула пытаннямі тая, што ішла ўверх.

— Ой, і не пытайся пра гэтага гультая, — махнула рукой сяброўка. — У школе адны тройкі атрымліваў, то цяпер на нейкага мелтарыста вучыцца. А куды ж яшчэ з такімі ведамі сунешся.

— Можа на трактарыста? — пытае другая.

— Не збівай мяне, не на трактарыста. Кажу табе, на мелтарыста. — Што ты цянеш? — абурывалася субяседніца. — Няма такой прафесіі.

— А я кажу ёсць. І мой унук вучыцца.

— Ха-ха, — засмяяўся паднятак, што таксама стаў на ганку і хуліганіста раскачваў парончы.

— На трактарыста... На мелтарыста... — перадажніў ён бабкаў. — На меліятара, пэўна, ён вучыцца. Цемната... — папяркнуў стары.

— Во-во! — здавалася тая, што адказвала на пытанні. — Я ж і кажу, што ні на трактарыста...

Удар Буйвала

Мы з дзедам Міхасём адагналі кароў ад жытця і ўсёліся на вялізным цёплым валуне. Парослы велюрам моху, нагрэты вясновым сонцам, ён быў цёплы, як печ, засланая пледам.

— Усе каменні з ваколіц папрымалі, а гэтаму, відаць, і трактар рады не даў, — паглядзіўшы аксаміт моху, казаў дзед. — Памятны каменчык, нешта накітаваў мямарыяльнай дошкі. Некалі мяне тут пабілі.

— За што? — шчыра здзівілася я, бо з дзяціства ведала, што Міхась Астапчук спакойны і добры.

— За ветлівасць, — усміхнуўся дзед у сівы мох барады. — Даўно гэта было, яшчэ за палякамі. Маладым хлопцам я прышоў у вапу вёску ў прымы. Не памятаю цяпер, дзе ў тую выдзелую была мая жонка, але да кастэла я пайшоў адзін. Ну, туды адзін, а назад надарыўся мне ў спадарожнікі чалавек з другога канца вёскі. Высокі такі, мажы, за мяне значна старэйшы, а дужэйшы, можа, разы ў два.

Маленькі ўсохлы дзядок палінаў пугаў на галынішчы гумовага бота і апавядаў далей:

— Дык вось, ідзём мы з кастэла дадому. За мястэчкам паздымалі з ног боты, каб не рвалі дарэмна, і крочым на цёплай, пыльнай дароце, гутарым. Я да яго звяртаюся ветліва: "Пане Буйла, пане Буйла!". А ён слухаў, слухаў, а потым як урэжа мяне з правай, я і паліцеў. Акурат ля гэтага каменя справа была. Стукнуў ён мне і шпарка пайшоў наперад.

Я сеў на камень, выцер з твару кроў, і ледзь не плачучы ад крыўды, паплёўся следам. Так і не зразумеў, за што ён мяне.

Яснась унесла цешча. Як толькі убачыла размаляваны Буйвалавым кулаком твар, так і прысела, завахала: а хто? а за што?

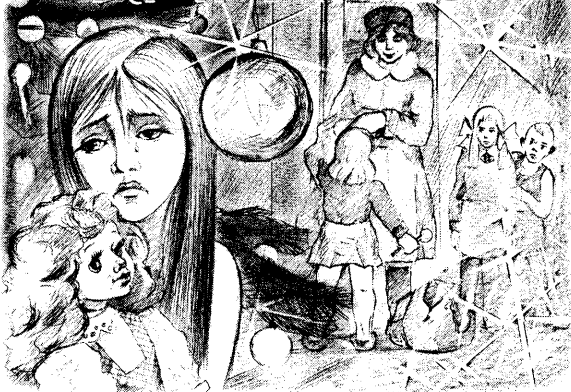
Я і расказаў.

— Ой, маліся Богу, што ён цябе зусім не прыкончыў, — зазімагавала цешча.

— Гэта ж у яго мянушка такая — Буйвал, а прозвішча Старычык. Буйвалам ніхто яго ў вочы не заве, бо не любіць страшэнна, адразу кулакі ў ход пускае. А ты ж не ведаў, — спачувальна паківала галавой старая.

Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ

Дрэўцы без КАРАНЁЎ

Малюнак Юліяна ІВАНОВА

на жыццёвых скражываннях

Маленькая чарнявая дзяўчынка зашмыгала ў куточак спальні і ніяк не хацела адтуль выходзіць. Што выхавальца не рабіла: упрошвала пайсці павячэраць, абяцала паказаць новыя цацкі, расказаць цікавую казку — малая ні з месца. Яна моўчкі стала ў кутку і блукала позіркам то па акуратна засцененым ложку, то нешта разглядала на столі.

— Танечка, скажы мне, што здарылася? — паклаўшы на маленькую галоўку сваю цёплую далонь, у каторы раз пыталася жанчына, ужо не верачы, што атрымае адказ. І раптам у душы Танюшы нібы прарвалася нейкая плаціна. Яна схавала на грудзях у выхавальцы свой тварык і горка заплакала. А потым, калі падняла вочкі, жанчына, якая нямагла перажыць на сваім вяку, была здзіўлена да глыбіні душы: такой мукі, такога адчаю ў вачах дзіцяці яна не бачыла ніколі.

— Мая мама і сёння не прыехала, а яна ж абяцала, яна ж у пісьме пісала, што прыедзе менавіта сёння.

Так яны і стаялі, абняўшыся, дзве жанчыны: зусім маленькая і ўжо даўно дарослая. Маленькая ніяк не магла зразумець, чаму на свеце існуе такая несправядлівасць, і яе пакінула мама, а дарослая, кожны дзень бачачы пакуту адзіноцтва ў вачах сваіх выхаванцаў, не магла дараваць такім мамам самага большага, самага цёмнага граху — здрады сваім дзецям.

— Давай пасля вачеры напішам ёй пісьмо, Танечка, — прапанавала.

Маленькая выцерла мокрыя ад слёз вочы і кінула галоўку ў знак згоды.

Гэта пісьмо яна напісала сама, без падказкі. Роўным ланцужком кляпіла на паперу словы, вымучаныя, выплываючыя бяссоннымі ночамі. Здавалася, яна пісала крыўей свайго маленькага змучанага сэрца: "Мамачка, прывітаў, я так чаху цябе бачыць. Я добра было б, каб ты больш ніколі не піла гарэлкі. Тады нам не трэба было б разлучацца. Мне так сумна і адзінока, мамачка..."

(Заканчэнне.
Пачатак у №52,53 2000г.)

7

Да палонкі Рамана прывяла Лада. Каля рэчкі, дзе Раман звычайна з ёю гуляў, яна раптам тоненька заскуголіла і, упіраючыся лапамі, пацігнула Рамана за сабою.

— Лада, стаяць! — злупочы, скамандаваў Раман.

Паслухмяная Лада ўпершыню не выканала ягонай каманды. Яна ўпарта цігнула за сабою. Быццам нейкае запамненне на яе найшло.

— А, чорт з табою! — у адказ ўсклікнуў Раман і трукном пабег за Ладай.

Каля берага, парослага абледзянелымі лавовымі кустамі, Раман убачыў шырокую палонку (яе тут высякалі "маржы" — мясцовыя атары зімовага купання), у якой не рухомо ляжалі тры мужчын, пакрытыя тонкім лядком. Адзін з іх, тоўсты, грузны, у карычневым паліто з каракулемым каўнормом, ляжаў на спіне. На ягоным лобе крывавы рана, а правая, сагнутая ў локці рука паказвала на Рамана.

— Дзядзька Сымон! — абябелёнымі вуснамі прашаптаў Раман.

Непадалёку ад Сымона, пасярод палонкі, абняўшыся, як перад развітаннем, ляжалі Іван і Эдзік.

На Рамана напав страх.

— Людзі! — на ўвесь голас закрычаў ён.

Сталі збягаць людзі. Некаторыя, убачыўшы ў палонцы мёртвых мужчын, затулялі твары рукамі і адыходзілі, божкаючы. На палонку, зацігнутую лядком, падаў сныжок. Лада выла, не сціхаючы. Да яе наблізіўся мужчына ў бухматай ліснай шапцы і тупінуў нагою:

— Сіхні!

Лада ашчэрылася на яго.

Пісьмо адправілі, але адказу так і не атрымалі. І наўрад ці атрымаюць. Мама Тані, як і многія бацькі выхаванцаў школ-інтэрнатаў, праяняла сваё дзіця, сваю крывіначку, на бутэльку гарэлкі.

Таніна мама, знаходзячыся ў лясчэбна-працоўным прафілакторыі, калінікі дасылала ў школу-інтэрнат пісьмы, у якіх прасіла не аддаваць дачку на ўсынаўленне. Яна пераконвала, што будзе добра сябе паводзіць і з цягам часу ёй вернуць мацінінскія правы. Як жа радавалася Танечка такім лістам, якая шчаслівая яна была! Кожны раз, атрымаўшы вестку ад мамы, сядла пісаць ёй адказ. І колькі ценьліні і пяшчоты было ў словах гэтай дзяўчынкі. Яна пасылала маме свае малюначкі, падрабязна расказвала пра жыццё і ледзь не ў кожным радку прасіла: "Мамачка, мілая, прывітаў!" Прасіла, як просіць людзі ў Бога здароўя ці збавлення ад якой чорнай наваль.

І вось нарэшце Таня атрымала

вестачку, што мама збіраецца да яе. Дзяўчынка сцяпілася шчасцем, яна лічыла мінуткі да жаданай сустрэчы. І мама прыехала... Піяная. Але ўсё роўна шчаслівейшага за Танечку чалавека, мабыць, не было ва ўсім свеце. Ну, хіба хто адважыцца сказаць, што яе мама дрэнная? Ды яна ж лепшая за ўсіх, самая прыгожая, самая разумная, добрая. Абяцала яшчэ прыехаць. І вось не прыехала...

Ніколі не кажыце выхаванцам школ-інтэрнатаў, што ў іх дрэнныя мамы, маўлю, пазбаўлены самых святых правоў, п'юць без меры гарэлку, бадзяцца па свеце. Няпраўда! У сэрцах хлопчыкаў і дзяўчынак жыве вобраз мамы велімі чысты, без жыццёвых плям і бруду. Ён, як агеньчык адзінокага падарожніка, прыцягвае да сябе, кліча, абяцае ціпо і дабрыню. І ўдвая балюча, горка бывае малому сэрцачку, калі яго падмануць.

Што там казаць: бацькі выхаванцаў школ-інтэрнатаў не такі час-

тыя госці, як хочацца дзецям. І ўсё роўна, калі да каго прыедзе мама, малыя бягуць з усіх куткоў і кожны крычыць: "Тэта мая мама, мая, мая, мая..." І калі госць аддае перавагу сапраўднаму шчасліччю, астатнія ўскрусе адыходзяць. Пасля гэтага яны нейкі час ходзяць панурныя, заціптыя, не хочуць ні есці, ні вучыць урокі. Вялікая драма адбываецца ў маленькіх пакінутых душах. І няма сродкаў, каб пазбавіць іх ад пакуты. Што з таго, што прыгожыя і ўтульныя кабіны, што чысцінней ззяюць спальні. Ім адзінока і холадна. Добрыя настаянікі і выхавальнікі, якія душы ўкладваюць у сваіх хлопчыкаў і дзяўчынак, часта бываюць у роспачы: не дастаюцца, не дагукацца да маленькага пакрыўджанага сэрца.

А як дзецям хочацца мець роднага чалавека, як ім трэба адчуваць, што не адзінока ў гэтым суровым, бязлітасным свеце. Есць у адной школе-інтэрнаце дзве дзяўчынкі. І вось яны даведзіліся, што неўзабаве тут будзе вучыцца яшчэ адна іх сястрычка. Нібы найвялікшага свята чакалі прыездзі малышкі: у дзень сустрэчы апраўду новыя сукеначкі, акуратна прыкасаліся. І колькі было радасці, калі маленькая кінулася ў іх абдымкі. Пяцёр дзяўчынак неразлучныя: яны разам ходзяць на прагулкі, дапамагаюць меншай засціпаць ложка, любяць яе і берагуць.

У адзіноках, абдзеленых шчасцем дзяцей велімі чужыя душы. Яны цягнуцца да дабрыні, як кволя травіны вясной цягнуцца да сонечнага святла. І ўсякая крыўда, несправядлівасць, абраза, на якую так званыя дамашнія дзеці могуць і ўвагі не звярнуць, для іх — сапраўдная трагедыя. Вось знайшлася ў адным горадзе "добрая" цётка, якая прывучыла да сябе маленькую дзяўчынку са школы-інтэрната, на выхадных дні пачала забіраць яе дамоў. Як жа чакала гэтых дзён малая, дзялілася сваёй радасцю з усімі: "Праз два дні прыїдзе цётка і забярэ мяне да сябе, праз дзень прыїдзе..."

І вось аднойчы цётка не прыйшла. Зразумелы, што не дачака-

ецца, дзяўчынка проста змянілася з твару, перастала ўсімхацца, стала замкнёнай. Яна страціла самае дарагое — веру ў чалавека, які быў ёй блізім на зямлі.

А цётка потым наведвалася ў школу-інтэрнат і растлумачыла педагогам, што забіраць дзяўчынку больш не будзе, бо дома не ладзіцца жыццё з мужам. Яна нават не падумала пра тое, якую вялікую душэўную рану нанесла маленькай. Забылася, што школа-інтэрнат — гэта не пункт пракату, дзе можна ўзяць дзіця, пазбаўляючы з ім, прывучыць, а потым адхінуць. Трэба было такой "дабрадзейцы" дзесяць разоў уважліва ўсе магчыма, перш чым працягнуць руку адзінокаму маленькаму чалавеку. А цяпер ад яе "прыгожжа" жэсту ў дзіцяці застаўся толькі боль.

... Гляджу ў доверлівыя чыстыя вочкі хлопчыкаў і дзяўчынак, і сэрца ахінае чорны туман смутку. Гэтыя малышы нагадваюць мне дрэўцы без каранёў, бо і цяпер, і пасля, як вырастуць, любяць жыццёвыя віхуры могуць іх зламаць, знішчыць. За іх няма каму заступіцца, ім няма на чым плячы выплакаць сваё гора. Адзінока... Яна будзе вернай спадарожніцай іх жыцця і цяпер, і ў сталым узросце. І ўвесь час прыйдзе дзедца разлічваць толькі на свае сілы, волю, розум. Такі жорсткі лёс. І самае балючае, самае незразумелае, з чым ніколі не пагодзіцца сэрца, што гэты лёс угатавалі ім родныя мамы. Ох, каб ты ведалі, што робіцца ў адзіноках душах іх дзеткаў, каб адчулі ўвесь боль і ўсю горч, што назапасілася там за гады блукання сярод чужых людзей, то можа за кіламетр абшлі б тую гарэлку. Ці каб бачылі, як старанна выводзіць маленькія ручкі, якія нават яшчэ добра не ўмеюць трымаць аловак: "Мамачка, любя, прыедзь..." Але каб усё гэта адчуць, усвядоміць, сэрцам зразумець, трэба быць сапраўдным чалавекам, любячай мамай. А яны гэты святое слова не заслужылі. Ці то Бог пакараў іх такой чорнай карай? Але тады за што і дзеткаў? За што?!

Леанарда ЮРГІВІЧ

ГАДЗІННІК

дэтэктыўнае апавяданне

— Не лезце, бо ўкусіць, — папярэдзіў Раман і, сеўшы на кулішкі, абняў Ладу, шчакою прытуліўшыся да яе. Ён так і сядзеў, пакуль не прыехала міліцыя.

Наперад ступіў высокі падпалкоўнік.

— Хто першым убачыў забітых? — запытаўся ён.

— Я, — глуха адазваўся Раман.

Ён расказаў міліцыянеру, як Лада прывяла яго да палонкі. А яшчэ паведаміў, што ў палонцы ляжаць бацькавы сябры: Сымон, Іван і Эдзік.

8

Праз два дні, калі Раман вярнуўся са школы, маці сустрэла яго ў слізях.

— Сынчак, нашага тату забралі ў турму.

У апошнія дні на мацерыных шчоках слёзы не высыхалі. Яна аплакавала загінуўшага брата Эдзіка.

Раман заўважыў, што маці згорбілася, пастарэла, а яе каштанавыя валасы пасівелі.

На табе! Яшчэ адна навіна: бацька ў турме! Яшчэ гэтага ім не хапала.

Да Рамана падбегла Лада, пачала лапчыцца. Раман нагою адхінуў яе.

— За што яго пасадзілі?

— Абвінавачваюць, што забіў Сымона, Івана і Эдзіка! — каб не ўпасці, Валіяціна спіноў прытулілася да сябе. — Эдзічак! Я цябе ўгаварыла ехаць у Германію. Калі б не ўгаварыла, жыў бы ты, Эдзі-

чак!

— Мама, не галасі, бо і так млосна, — напасіў Раман.

— Не будуй! — прагаварыла Валіяціна і дрыжачай рукой выцерла слёзы. — Сынчак, іх застрэлілі. Мабыць, з таго рэзальвера, які быў у Івана.

— А пры чым тут бацька? Бацька знаходзіўся ў балніцы.

— Іх, кажуць, застрэлілі ранаіцай, пасля шасці гадзін. Бацьку з балніцы ў шэсць адпусцілі.

У Рамана тартанулася левае вока. Раней з ім такога не было. "Не толькі ў маці, але і ў мяне нервы разшліся. А мне яшчэ жыць і жыць", — падумаў ён і сказаў:

— Няхай сястра засведчыць, што ў яе быў.

— Сястру не хочуць слухаць.

— Мама, ім не ўдасца даказаць, што бацька сваіх сяброў застрэліў.

— Прызнаецца, калі добра падлупіць.

— Няхай стаіць на сваім.

Валіяціна выпрасталася, слёзы перасталі цячы з вачэй.

— Сынчак, ты не ведаеш, як у нас робіцца. Ім значыства трэба раскрыць. Сынчак, сёння Эдзіка з морга прывезлі, заўтра будзе хаваць. Схадзі ў магазін, купі кветкі.

Дзесць калаў, запомні! Грошы ў будзе вазьмі.

— У мяне ёсць грошы! — крыкнуў Раман і, не надзеўшы шапку, выскачыў з кватэры.

Пакрыўджана Лада, падтуліўшы

хвост, пайшла па калідоры. Яна так і не зразумела, чаму малады гаспадар, вярнуўшыся са школы, не вывеў яе на прагулку.

9

Раман купіў дзесць калаў, як і сказала яму маці.

Валіяціна сядзела на канале, скрыжавалішы рукі на грудзях.

— Сынчак, як ты думаеш, яны спадабаюцца дзядзьку Эдзіку?

Раман сцэпануў плячыма.

— Калы?

— Калы, сыноч.

Раман спадзіла зірнуў на маці. — Мама, дзядзька Эдзік нежывы, зразумей ты. Яму ўсё роўна, якія кветкі прыносяць. Ён іх не ўбачыць. Мы нясём гэтыя калы не для яго, а дзеля людзей, каб не абгаварылі нас. Хіба не так я кажу?

— Не, сыноч, — не пагадзілася Валіяціна. — Я прынесу кветкі не суседзям і не сваякам, а твайму дзядзьку Эдзіку. Ён яшчэ прыїдзе да нас і пра ўсё, пра ўсё запытаецца. І пра гэтыя кветкі, і пра іншае.

Раман ніжэй апусціў галаву.

— У сне?

— Магчыма, у сне. Магчыма, на дарозе сустрэне. — Голас у Валіяціны зрываўся. Ёй цяжка давалася кожнае слова.

Раман забарабаніў пальцамі па сталае.

— Мама, вазьмі сябе ў рукі.

Валіяціна перайшла на шэпт:

— Сынчак, ты сёння пойдзеш са мной да дзядзькі Эдзіка?

— Пайду, — націснуўшы на літару "д", адказаў Раман.

Валіяціна распачала руку. На яе далоні ляжаў круглы залаты гадзіннік.

— Сынчак, гэта імяны гадзіннік дзядзькі Сымона. Я яго знайшла ў тваім партфелі. Ты ўкраў у дзядзькі

Івана рэзальвер, калі вечарам Ладу на прагулку выводзіў?

Шчокі ў Рамана сталі чырвоныя-чырвоныя. Здавалася, вось-вось кроў пярсне з іх.

— З курткі ўзяў.

— Я заснула, а ты іх пайшоў страляць, каб забраць грошы?

Раманавы пальцы дакрануліся да кветак. Ён адхапіў руку, як ад агню.

— Ну, забраў! Дзевяць тысяч забраў! Чорт палытаў! Разумееш?..

— Пастраляў і ў палонку спіхнуў? Спадзяваўся, што яны па рацэ ісправілі?

— А рака там ільцітая. Затрымалася, не палылі. — Валіяціна ўзяла гадзіннік за ланцужок і кінула на падлогу.

"Цік-так, цік-так", — незвычайна гучна паучалася ў цішыню.

— Ён цікае, не разбіўся, — здзіўлена прагаварыла Валіяціна.

Вочы ў Рамана забегалі.

— Мама, я вырашыў камерцыйны заняцца. Мне патрэбны першапачатковы капітал!

Валіяціна рукамі абхапіла галаву.

— Эдзік — твой дзядзька. У яго пяцёр дзеткаў засталася. Ты падмаў пра іх?

Раман скрыўся. Здавалася, вось-вось заплача. Не, не заплакаў, стрываў.

— Я вялікія грошы зараблю і на ногі гэтых дзеткаў пастаю.

— А калі б твой бацька быў там, то і яго застрэліў бы? — усё дапытвалася Валіяціна, імкнучыся зразумець, як такое магло здарыцца.

— Мама, памаўчы ты! — закрываў Раман.

На падлозе ляжаў залаты гадзіннік: "Цік-так, цік-так", — ікаў ён, адлічваючы час.

Аляксей ЯКІМОВІЧ

анекдоты

Два мужика в коммуналке:
- Знаешь, чем отличается занавеска от туалетной бумаги?
- Нет.
- Ага, так значит это ты!!!

Телефонный опрос, проведенный наутро после 31 декабря, дал следующие результаты: 2% опрошенных ответили "да"; 3% - "алло", остальные 95% затруднились ответить.

Из жизни холостяка: "Мощнее обоим, конечно, хорошая штука. Но как же трудно было отодрать их, чтобы запихнуть в стиральную машину".

Мимо кладбища идет ночью девушка. Страшно трясет. Вдруг ее нагонит какая-то фигура.
- Боитесь? - спрашивает фигура.
- Боюсь.
- Я, когда живой был, тоже боялся.

Встречаются два фермера.
- Ты уже клеймил свой скот?
- Да, с коровами еще ничего, а вот с пчелами пришлось повозиться.

- Любите ли вы Шекспира?
- Трудно сказать. Скорее, мы просто приятели.

Мужик утром просыпается с глубокого похмелья от телефонного звонка, звонит друг, которого он давно не видел.
- Ты откуда? - спрашивает мужик.
Тот в ответ:
- Выручай, друг, из вытрезвителя звоню, недалеко от твоего дома, денег нет, надо 150 рублей, чтобы отпустили. Мужик обещает, кладет трубку и собрав остаток сил, поднимается и начинает медленно одеваться, стараясь не упасть.
Жена грозно:
- Куда???

Тот честно объясняет ситуацию. Жена пристально смотрит на его опухшую физиономию и говорит:
- 312 рублей возьми!!!

Первый пилот говорит второму:
- Иди скажи парашютистам, чтоб перестали прыгать! Мы еще не взлетели!

Фотограф:
- А теперь, милая, изобразите на лице глубокую задумчивость. Я вам помогу: сколько будет 7 умножить на 9?

- Где вы потеряли руку? На фронте?
- Да нет. Когда в военкомат таскали.

- Василий Иванович! - кричит Петька с крыши. - Белого привезли!
- Сколько ящиков, Петька?!

У поручика Ржевского спрашивают:
- Поручик, вы стрелялись когда-нибудь из-за женщины?
- Нет. Из-за дерева стрелялся, а из-за женщины не приходилось!

Звонит по телефону один грузин своему брату и слышит:
- Гиви, у нас вчера произошло несчастие... Брат, вчера наш отец полез на дерево собирать яблоки...
- Ну?...
- Гиви, случилось страшное...
- ???
- Он упал с этой чертовой яблони, Гиви!.. (пауза) В общем, Гиви, мы потеряли отца...
Длительное молчание на обоих концах провода. Затем Гиви, сообразив:
- Слушай, Вахтанг, а вы под деревом смотрели???

После репетиции один актер говорит другому:
- А теперь, Сашок, айда на грамзаписи! Пошли. Приходят в театральный буфет.
Катя, налей нам по сто граммов и запиши на меня.

АЭРОПЛАН — завышенное обязательство.
ДОХОДЯГА — процветающий бизнесмен.
РЕЧУШКА — небольшой доклад.
НАПАСТЬ — намордник.
АНТИЛОПА — вегетарианец.
ИДИОТ (разг.) — ступай прочь.
СОПЛЕМЕННИКИ — больные насморком.
ПОДОРОЖНИК — повышение цен.
ПИСТОЛЕТ — столетний юбилей числа "пи".
ПОЛУЧИТЬ ПИНКА (мол. жарг.) — достать диск группы "Пинк Флойд".
ЧЕРНАЯ ДЫРА — труднодоступная африканская провинция.
СДЕРЖАТЬ СЛОВО — промолчать.
ПОВоротничок — парень из подворотни.
ПОСАЖЕННЫЙ ОТЕЦ — отец подворотничка.
СУЖЕНАЯ — малагабаритная

Бестолковый словарь

квартира.
ВЫДАЮЩАЯСЯ Личность — невеста.
КРЕСТИКИ И НОЛИКИ — кладбище.
ХВАТИТЬ ЛИШНЕГО — купить билет с рук.
ШЕРШЕНЬ (франц.) — ловелас.
ВЗЯТИЕ КРЕПОСТИ — очередь в винный отдел.
СДЕЛАТЬ ПОД КОЗЫРЕК — наделать у главного входа.
НЕБЕСНОЕ ТЕЛО — манекенщица.
РУБИЛЬНИК — палач.
ДРАПИРОВКА — отступление.
КАМАРИЛЬЯ — эскадрилья маров.

ОКЛИМАТЬСЯ — надушиться французскими духами.
ОТЩЕПЕНЕЦ — мя-мезон.
ВЫКИДЫШ — парашютист.
ЦИРЮЛЬНЯ — логово резидентов ЦРУ.
ЗАМОРЫШ — иностранец.
ОБИВАТЬ ПОРОГИ — плыть по горной реке.
ПОПРИЩЕ — стул.
РЕТРОГРАД — старинный городок.
ЗАУМНЫЙ — голосующий.
ЛОЖНЫЙ ПОССЫЛ — непарламентское выражение.
БОРОДАВКА — утро в сосновом лесу.
АНТИПОД — над.
ЦИКОРИЙ — санаторий ЦК.
ОБВЕСТИ ВОКРУГ ПАЛЬЦА — одеть обручальное кольцо.
ДИПЛОДОК — ученый.
ПАДЛА — Пизанская башня.
ПАСКУДА (футб.) — неточная передача мяча.
ЗАВОДИЛА — Иван Сусанин.

ГОРОСКОП НА НЕДЕЛЮ

Эта неделя будет наполнена разнообразными событиями. Она идеально подходит как для отдыха, так и для трудов. Однако, чем бы вы ни занимались, не забывайте о друзьях — они, возможно, нуждаются не только в Вашем внимании, но и в помощи. Не стоит делать чего-либо через силу — все равно не получится, лучше и не браться, если заниматься этим не хочется.

Первая половина этой недели будет сказочной. Постарайтесь ничего не делать во вторник, чтобы не омрачить эту идиллию — этот день может оказаться не самым удачным. Вас может мучить желание бурной деятельности, что приведет к тому, что уже в среду вы вернетесь к работе. Наиболее благоприятные дни этой недели — четверг и суббота.

Вы будете блистать остроумием, у Вас все шансы стать незаменимым в праздничной компании. Отдыхайте и веселитесь от души. В середине недели придется немного поработать, однако, если бы странность это не казалось, Вы воспримите это с легкостью, если не с удовольствием. Покажите Ваши природные качества лидера.

На этой неделе самой сильной Вашей чертой будет интуиция. Вы будете несравненным собеседником — внимательным и благожелательным, можете сказать много интересного, чем привлечете людей. Не будьте излишне принципиальны, чтобы не испортить себе и другим праздничное настроение. Не стоит начинать на этой неделе построения глобальных планов, лучше остановиться на небольших, но быстро реализуемых. Уделите больше внимания детям.

У Вас есть великолепное качество — свои недостатки превращает в преимущества, воспользуйтесь этой способностью. Этой неделей можно провести под девизом совместного приятного с полезным. Одарите близких новой идеей, но постарайтесь сделать это незаметно. У Вас все равно будет переизбыток, а людям приятно. Не забывайте выполнять обещания, чтобы потом не огорчаться, когда обещаниях наломает.

Вы славно потрудились в прошлом году, самое время повеселиться и отдохнуть так, как Вам этого хочется. Сбросьте усталость от работы, позвольте себе расслабиться. Если долг призывает Вас к работе, не отказывайтесь от нее, но старайтесь не слишком обременять себя на субботу. Вряд ли Вы сильно переутомитесь. Уделите больше внимания близким и друзьям.

Год может начаться с приятных сюрпризов, когда Вас поздравит с праздником друг, с которым Вы давно не общались. Используйте праздники для смены обстановки, отключитесь от дел и забот, они могут подождать. Будьте внимательны, не забывайте в порыве творческого вдохновения выключать электричество или газ, закрывать на замок входную дверь.

После бурно проведенного праздника Вы можете немного подустать. Наверняка в субботу и среду, а с четверга может начаться стремительный взлет активности и прилив жизненных сил. Дела на работе могут складываться весьма успешно, особенно в вопросах карьеры. Вспомните о старых друзьях, возобновление дружеских отношений может оказаться для Вас весьма полезным, не забудьте пригласить их в гости.

Вы будете переполнены творческими замыслами. Постарайтесь не давать обещаний, если их трудно будет выполнить, даже если очень захочется помочь. На этой неделе благоприятны небольшие деловые поездки, встречи, которые откроют для Вас новые возможности. Вторая половина недели пройдет тоже с приподнятым, праздничным настроением. Побалуите себя изысканными блюдами. Проявляйте заботливость. Вы почувствуете, что тоже окружены заботой и вниманием.

Среда Вас ждет весьма удачное время, когда многое удастся, постарайтесь использовать его максимально рационально. Проявляйте общительность и активность. Вы привлекаете новых деловых партнеров, что позволяет упрочить положение и подумать о желаемой перспективе. Благоприятное для Вас дни — вторник и суббота, неудачной может оказаться пятница.

Ваши весьма честолюбивые планы начинают реализовываться, стоит только поверить в свои силы. Но прежде чем согласиться на новое заманчивое предложение, отодвиньте свои эмоции, дайте злую улитку логике. Ваша работоспособность может просто творить чудеса. Вы просто наплены кипучей деятельностью. Со среды и до конца недели постарайтесь избежать неприятных для Вас встреч.

Пора показываться в свете и ненавязчиво очаровывать окружающих своими талантами. Среда и четверг — оптимальные дни для воплощения Ваших замыслов в реальность. В воскресенье вероятно изменение планов. Могут неожиданно нагрянуть гости, и Вы прекрасно проведете время. Постарайтесь больше времени провести с детьми и вместе порадоваться этим замечательным праздникам. Прислушайтесь к своей интуиции, она подскажет верное решение Ваших проблем. Наиболее удачным днем будет пятница, неудачным может оказаться вторник.

крессворд

ПО ГОРИЗОНТАЛИ

1. Учреждение на предприятии для получения и выплаты денег. 6. Предварительное объявление о спектакле. 9. Решение судей в спортивных состязаниях. 10. Жажим, направленный для присоединения провода к электрическому прибору. 11. Складные очки в оправе с ручкой. 12. Питьельный напиток.

13. Перелет мяча за черту. 14. Доска или щит с различными условными обозначениями. 17. Спортивная лодка. 20. Женское имя. 22. Казак. 23. Первая женщина химик, опубликовавшая свои научные труды (XIX в.). 25. Грузоподъемное устройство. 26. Шерсть овцы. 27. Город в Китае на берегу реки Тарим. 28. Полная неудача, провал. 30. Нарциссовая стоимость, обозначенная на товаре. 31. Единство, образуемое тремя различными частями. 33. Внезапное нападение войск. 36. Служебное помещение для ответственного работника. 38. Девятиглавая змея в древнегреческой мифологии. 40. Перекрытие в форме дуги. 41. Тропическая степь. 42. Стиральный порошок. 43. Место для ремонта и разгрузки судов. 44. Отец Индиры Ганди (Индия). 45. Маленькие круглые частицы жидкости. 46. Южное цитрусовое дерево. 49. Развалины после землетрясения. 52. Нимфа вод в греческой мифологии. 55. Воздушный шар для метеорологических исследований. 56. Закрытые, спрятанные где-нибудь ценности. 58. Наркотик из индийской конопли. 63. Рыбный деликатес. 64. Медный духовой инструмент. 65. Объединение республик, партий для достижения общей цели. 67. Небольшое спортивное судно. 69. Локон волос, завитый колечком. 70. Вода, которая находится в чем-либо. 72. Лицо, входившее в состав какого-либо объединения.

ПО ВЕРТИКАЛИ

1. Небольшое дерево или кустарник семейства хмелюстных. 2. Предмет, служащий условным обозначением какого-либо понятия. 3. Деньги, выдаваемые вперед в счет зарплаты. 4. Карпан из

толстого сука у крестьян. 5. Склад лесоматериалов у лесозаготовщиков. 6. Цирковой артист, спортсмен. 7. Ответвление основной горной цепи. 8. Небольшое музыкальное произведение в оживленном темпе. 14. Лечение морским климатом. 15. Небольшая закуская. 16. Подмена настоящей ложным. 18. Положение в боксе, когда боксер в течение 10 секунд не может подняться.

19. Цирковое искусство. 20. Мужское имя. 21. Выполняемая всем коллективом спешная работа. 34. Травянистое сорняковое растение. 36. Обособленная общественная группа в странах востока. 37. Внезапное наступление кратковременное расстройство сознания с потерей самоконтроля. 39. Река, левый приток Свислочи. 47. Дочь Скарлет и Батлера из кинофильма "Унесенные ветром". 48. Город в Финляндии. 53. Организм, который может существовать при наличии свободного кислорода. 55. Нулевое очко. 57. Судебное разбирательство, процесс. 60. Смесь углей для получения кокса. 64. Древняя народность, населявшая территорию современной Франции. 66. Носильщик в странах Азии. 71. Очко, выигрываемое после подачи мяча в ворота противника.

АДКАЗЫ НА

Ж М А Р К У Ш
П А Л Т Ц А А Р
П А К О Ш А А Д Р А С
Н Г У Р Т Ц Ы Г Е
Ф А К И Р Ц А М А Н
М И К А Л А И А Н А
З А Л А М Е Т Р
А Т Х А М Т
В Я Ш Ч А Н Н Е И К С
О А А А Н Г О Л
З А К О Н Л Н А Т А
Н Р П П М
К А Г А Л П А Р К
Л Е Н А Ц А Б А Р А
Т О Н Ц Х А Б А Р
Ч А Д М А Р А Т Н

ФРАЗА-пароль: розуму на кірмаші не купиш

значений или сигналов. 59. Имя брата Круза из кинофильма "Санта-Барбара". 62. Мужское еврейское имя. 68. Возвышенная площадка в церкви перед иконостасом.

ОВЕН

ТЕЛЕЦ

БЛИЗНЕЦЫ

РАК

ЛЕВ

ДЕВА

ВЕСЫ

СКОРПИОН

СТРЕЛЕЦ

КОЗЕРОГ

ВОДОЛЕЙ

РЫБЫ

МІНІ-ФУТБОЛ

Альбярцінскія футбалісты сталі
ЧЭМПІЁНАМІ СЛОНІМА

На працягу двух тыдняў у снежні мінулага года ў слоні́мскім спарткомплексе праходзіў чэмпіят горада па міні-футболу.

Момант гульні за трэцяе месца «Газавік» — «Дынама»

Яшчэ перад пачаткам чэмпіянату арганізатары турніру разам з прадстаўнікамі каманд-удзельніц вырашылі, якім чынам будзе праводзіцца першынство Слоніма 2001 года. Было запланавана стварэнне першай і другой ліг, у якія каманды павінны былі трапіць па выніках сёлётнага чэмпіянату. Тры лепшыя каманды з кожнай групы (усяго 6) аўтаматычна трапляюць у першую лігу, а астатнія ўдзельнікі — у другую лігу. Гэтае «рэформа» павінна садзейнічаць выроўніванню класа каманд, якія будуць змагацца за тытул чэмпіёна Слоніма.

Да ўдзелу ў чэмпіянаце Слоніма былі далучаныя ігракі-прафесіяналы з «Камунальніка». Кожная каманда атрымала права заявіць у свой склад па 2 такіх ігракі.

З першай групы ў 1/2 фіналу без праблем выйшлі «Дынама» і каманда СКПЗ «Альбярцін» (апошняя была ўзмоцнена Георгіем Татаравічам і Мікалаем Дымам). З другой групы на выхад у паўфінал прэтэндавалі чатыры каманды: ДЮСШ-Альбярцін (ўзмоцне-

ная ігракамі «Камунальніка» Валяцінам Гайдэцкім, Мікалаем Астапчыкам, а таксама дырэктарам альбярцінскай ДЮСШ Георгіем Вярбіцкім), «Газавік», «Талент» (ўзмоцненая іграком каманды 2 лігі «Баранавічы» Сяргеем Пашкевічам), ДЮСШ-І (за яе выступаў іграк мастоўскага «Нёмана» Анатоль Грацкевіч). У выніку, у 1/2 фіналу трапілі ДЮСШ-Альбярцін і «Газавік».

Паўфінальныя матчы далі такія вынікі: ДЮСШ-Альбярцін — «Дынама» — 8:1, СКПЗ «Альбярцін» — «Газавік» — 4:4 (асноўны час, а па пенальці перамаглі альбярцінцы). Трэцяе месца ва ўпартай барацьбе дасталася мінулагодняму чэмпіёну, «Газавіку», які з мінімальнай перавагай выйграў у дынамаўцаў — 4:3. У фінале сустрэліся дзве альбярцінскія каманды. Больш настойлівай аказалася СКПЗ «Альбярцін», якая перамагла ДЮСШ-Альбярцін з лікам 7:6.

Пераможцы былі ўзнагароджаны грашовымі прызамі і граматамі, якія ўручаў старшыня спарткамітэта гарвыканкама Генадзь Вілкіцкі. Акрамя таго, каманда кардонна-папяровага заводу атрымала права ўдзельнічаць у першынстве вобласці па міні-футболу, якое пройдзе ў Слоніме 25-27 студзеня.

Па словах судзіі спаборніцтваў Аляксандра Гусара, па выніках чэмпіянату Слоніма былі створаны сімвалічныя зборныя. У зборную «А» увайшлі: вартар Валяцін Гайдэцкі (ДЮСШ-Альбярцін), абаронцы Мікалай Дым (СКПЗ «Альбярцін»), Дзмітрый Снапко (ДЮСШ-Альбярцін), нападаючыя Мікалай Астапчык (ДЮСШ-Альбярцін) і Георгій Татаравіч (СКПЗ «Альбярцін»). У зборную «Б» былі ўключаны: вартар Юрый Кароль («Газавік»), абаронцы Дзмітрый Аначанка («Брыгада»), Алег Герасімыч (ДЮСШ-Альбярцін), нападаючыя Аляксандр Боцік («Талент»

Гуляюць СКПЗ «Альбярцін» і ДЮСШ-Альбярцін. Аляксандр Кадаўбік (злева), Дзмітрый Снапко (у цэнтры) і Мікалай Астапчык

і Віктар Доста («Газавік»).

Такім чынам, у наступным годзе ў першай лізе чэмпіянату Слоніма па міні-футболу будуць выступаць: СКПЗ «Альбярцін», ДЮСШ-Альбярцін, «Дынама» (ГРАУС), КПФ, «Газавік» і «Талент»

(футбалісты 1984 г. н.). У другую лігу трапілі: «Водаканал», «Медвучылішча», «Ліцэй», ДЮСШ-ІІ (футбалісты 1984 г. н.), ДЮСШ-І (футбалісты 1982 г. н.) і «Брыгада».

Алег ТАЧОНІ, Віталь ГІЛЬ (фота)

Момант фінальнага матчу

Спартыўная
годнасць

У Дзяржаве названы лепшыя спартсмены 2000 года па розных відах спорту. Іх вызначыў савет па фізкультуры, спорту і турызму райвыканкама сумесна з федэрацыяй па відах спорту.

Так, лепшымі валеібалісткамі прызнаны Тамара Сокал і Вольга Губарэвіч, лёгкаатлетамі — Сяргей Чудзілоўскі і Юрый Скрабей, футбалістамі — Іван Русін, Уладзімір Лябедскі, Аляксей Якаўчык, Аляксандр Жыгала і інш.

Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ

«Дынама»
пашырае сваю
гандлёвую сетку

Нядаўна ў Гродне прайшоў другі пленум абласной арганізацыі «Дынама», на якім абмяркоўваліся перспектывы развіцця таварыства на бліжэйшыя пяць гадоў.

Галоўным дасягненнем у спартыўнай рабоце быў прызнаны ўдзел 9 спартсменаў у XXVII летніх Алімпійскіх гульнях і заваяванне аднаго залатога медаля. Была звернута ўвага на паліяўненне фінансаво-гаспадарчай дзейнасці, для чаго прадугледжваецца пашырэнне дынамаўскай гандлёвай сеткі ў раёнцэнтрах вобласці, у тым ліку і ў Слоніме, а таксама стварэнне сваёй паліяўнічай гаспадаркі.

«МВ»

Галоўны трэнер з'явіцца
ў СТУДЗЕНІ

З пачатку снежня мінулага года застаецца вакантнай пасада галоўнага трэнера слоні́мскага «Камунальніка».

На гэтую пасаду прэтэндуе каля 12 чалавек, але рэальных кандыдатаў значна менш. Рашэнне па кандыдатуры новага галоўнага трэнера павінен прыняць, у паразуменні з Саветам клуба, прэзідэнт ФК «Камунальнік», старшыня Слонімскага гарвыканкама Алег Лакціошын.

Кіраўніцтва клуба хоча бачыць на пасадзе галоўнага трэнера спецыяліста, які б рабіў стаўку на моладзь і ўмеў з ёй працаваць. Кантракт з пераемнікам Аляксеем Шубянкам будзе заключацца на два гады, з умовай, што за гэты час будзе створана новая каманда. Да 15-20 студзеня клуб павінен ужо мець галоўнага трэнера і распачаць падрыхтоўчы перыяд да сезону.

Па словах генеральнага менеджэра ФК «Камунальнік» Генадзя Бабошкіна, «клуб адыходзіць у

Алег Лакціошын (злева) павінен вырашыць, хто займе пасаду галоўнага трэнера «Камунальніка»

новы год без запазычанасці перад футбалістамі». Нядаўна футбалісты атрымалі грошы па запазычанасці па зарплате.

Цікава, што амаль усе футбалісты мінулагодняга складу «Ка-

мунальніка» хацелі б застацца ў Слоніме. Хаця некаторымі ігракамі «Камунальніка» цікавіцца клубы вышэйшай лігі чэмпіянату Беларусі.

Сяргей ЁРШ

Гродзенцы
прайгралі
віцебчанам

У Гродзенскім абласным Доме дзіцячай творчасці прайшоў рэспубліканскі турнір па шашках-64 «Рыцары думкі-2000».

У турніры ўдзельнічалі школьнікі 1987 года нараджэння і маладзей. Нягледзячы на тое, што наша вобласць была прадстаўлена ўсімі мацнейшымі камандамі, перамаглі госці — шашысты г. Глыбокае Віцебскай вобласці. Лідэры Гродзеншчыны захавалі пазіцыі ў звычайным складзе: Ваўкавыск (быў аслаблены тым, што васьмікласнік Ігар Міхальчанка ўдзельнічаў у чэмпіянаце свету сярод дарослых у Адэсе), Гродна і Слонім (самая юная каманда).

Рэзультатую мацнейшай вясковай шашачнай школы ў вобласці пацвердзілі вучні Рахавіцкай сярэдняй школы (Слоні́мскі раён). Яе каманда па выніках спаборніцтваў размясцілася за землякамі-гроджанамі.

Шашысты з
Рахавіч —
чэмпіёны

Нядаўна вызначыліся чэмпіёны 2000 года па шашках сярод школ Слонімскага раёна.

У чарговы раз імі сталі вучні Рахавіцкай сярэдняй школы, якая была прадстаўлена дзевяцю камандамі. Яны падзялілі першае месца, намнога аспрэдзіўшы прызёраў — слявіцкіх і шыльцкіх спартсменаў.

У катэгорыі базавых школ толькі каэфіцыент вызначыў пераможцаў — каманду з Парэчча, за імі — Вострава і Дзеравіччыцы. Пазаканкурэнтнай былі Рахавічы і ў асабістым заліку. Усіх сапернікаў перамог Аляксей Журавіч, яго партнёры Андрэй Зенаў і Дзмітрый Шаўцоў — на 2-ім і 3-ім месцах у асабістым заліку.

Сярод дзяўчат абсалютнай перамогай стала Алена Арцёменка (Рахавічы). Алена Лагунік (Вострава) — мацнейшай сярод шашыстаў з базавых школ.

Баскетбалісты
сустрэліся ў
вайскавай часці

Завяршылася апошняе ў XX стагоддзі першынство Слонімскага раёна па стрытболю.

Напамінім, што стрытбол — гэта гульня на палове пляцоўкі з адначасовым удзелам трох ігракоў у кожнай камандзе. Яе адметнасць — чысціня памкненняў, строгае выкананне правілаў, пакаранне за «брудную» гульню.

Спаборнічалі каманды гаспадарак, арганізацый, устаноў у спартзале ваеннай часці. Трэба адзначыць добрую арганізацыю спаборніцтваў. Удзельнікі атрымалі прыёмныя ўражанні ад сустрэч з ваеннаслужачымі, ад знаёмства з іх працай і адпачынкам.

Ва ўпартай двухдзённай барацьбе чэмпіёнамі сталі баскетбалісты аб'яднанага калектыва Рахавіцкай сярэдняй школы і калгаса імя Суворова, якія былі прадстаўлены дзевяцю камандамі і занялі два першыя месцы. У складзе каманд гулялі Аляксандр і Мікалай Богданы, Аляксей і Леанід Журавічы, Мікалай Хмыз і Аляксандры: Аляксейчык, Амшэй, Мармыш і Жукоўскі.

На трэцім месцы спартсмены саўгаса «Слоні́мскі». Пераможцы атрымалі ўзнагароды: каманды — прэмію і граматы, лепшыя ігракі Аляксей Журавіч, Юрый Крот і Віталь Лыскавец — каштоўныя памятныя сувеніры-прызы.

Мікалай НАВІКЕВІЧ

**Уважаемого
Ивана Иосифовича БАХУРА**
поздравляем с юбилеем!
Примите наши самые искренние пожелания.

Итак, настал Ваш день рождения,
Не просто день, а юбилей.
Примите наши поздравленья
От всех сотрудников, друзей!

Желаем золотого настроения,
В труде — успехов, долгих лет,
И пусть печали стороной обходят,
Судьба хранит от всяких бед!

С любовью и уважением коллектив Слонимского ТТЦ "Тарант"

**Дорогая и любимая наша
Инна Сергеевна
ЛУКЬЯНОВА!**
От всей души поздравляем
тебя с 19-летием!

Пусть радостью глаза твои искрятся,
Улыбка никогда не сходит с губ.
Умей, когда и трудно, рассмеяться,
Улыбкой погасить любой недуг.
Умей любить и ждать, и верить людям,
Ни злости, ни корысти не тая,
Умей дышать свободно, полной грудью,
И счастье, вера, не обойдет тебя.
Будь загадочной и желанной,
Самой нежной и долгожданной,
Самой любимой и самой красивой,
Самой-самой на свете счастливой!

С любовью твоя семья

Дорогая и любимая наша
Ирина Викторовна СЕНЬКО!
От всей души поздравляем тебя с днём твоего рождения!

Пусть в день рождения твоего
Тепло семьи тебя согреет,
А с ним не страшно ничего.
Желаем просто от души
Здоровья, счастья, доброты,
Не помни горести и бед,
Живи счастливо до ста лет.
Любящие тебя родители, дочери и муж

Самую дорогую и любимую маму, жену и свекровь
Веру Владимировну ИВЖЕНКО
поздравляем с юбилеем, 55-летием со дня рождения!

Спасибо, родная, за теплоту твою,
За ласку и доброе сердце,
За мудрость, заботу о близких,
За то, что ты есть на свете.
Пусть в глазах твоих добрых
Будет вечно гореть яркий свет.
Много лет тебе светлых и чистых,
А здоровья — на тысячу лет.

Муж, сын, невестка

**Валентина Николаевна
КОМАР!**

Поздравляем тебя с днём рождения!

Когда я просто на тебя смотрю,
То за судьбу благодарю,
Когда моя рука в твоей руке,
То всё плохое где-то вдалеке,
Когда щечкой к твоей я прислонюсь,
То ничего на свете не боюсь,
Когда я глажу волосы твои,
То сердце замирает от любви,
Когда смотрю в счастливые глаза,
То на моих от нежности слеза,
С улыбкой светлой на тебя смотрю,
И жизнь, что вместе мы, благодарю.

С любовью муж, дочь Наталья и сын Александр

Дорогая и любимая жена, мамочка, свекровь и бабушка
Вера Григорьевна ОКОВИЦКАЯ!
От всей души поздравляем, тебя с днём рождения!

Года незаметно ведут свой отсчёт,
Бегут наши дни торопливо,
Тревожно и грустно порой на душе
У мамочки нашей любимой.
Ей многое в жизни пришлось пережить,
И горестей было немало,
Но нас ты сумела растить и любить,
Родная, любимая, мама.
Спасибо за всё: за твою доброту,
За труд, за бессонные ночи,
Мы помним об этом,
Мы в вечном долгу,
Родная, любимая мама.

С любовью и уважением вся твоя семья

Уважаемая
Татьяна Викторовна ЖИЛИЧ!
С юбилеем Вас поздравляем и желаем всем сердцем мы Вам:

Сил, здоровья, любви, уважения
И удачи в дальнейшей судьбе,
Пусть печали, заботы, сомнения
Не тревожат Вас никогда.
Долгой жизни счастливой желаем
Не на день, не на год — навсегда.

Коллектив Озерницкого детского сада

**Дорогая
Светлана Алексеевна ВЕТЕНЕВИЧ!**
От всей души поздравляю тебя с днём рождения
и наступающим Рождеством!

Желаю быть всегда счастливой,
Доброй, милой, терпеливой,
Быть всегда немного новой,
Жизнерадостной, здоровой.

Ещё любви тебе желаю
Огромной, чистой, как слеза,
Хочу, чтоб вечно улыбались
Твои прекрасные глаза.

Просто Я

Дорогая подруга
Аня КРЕЧИК!

Поздравляем тебя с днём рождения!

У тебя сегодня день рождения —
Это самый радостный из дней.
Пусть вот это наше поздравление
Тоже будет радостью твоей.
В этот день желаем тебе счастья
И прекрасных, долгих-долгих лет.
Пусть не будет у тебя несчастья,
Только звезды, только солнца свет.
Пусть любовь к тебе придет подальше —
Ни на год — на вечность, навсегда.
И пусть будет жизнь твоя, родная,
Светлой, словно родниковая вода.

С уважением подруги Тая и Света

Дорогая и любимая мамочка и бабушка
Стефанида Иосифовна БУШИК!

От всей души поздравляем тебя с днём рождения!

Года незаметно ведут свой отсчёт,
Бегут наши дни торопливо,
Тревожно и грустно порой на душе
У мамочки нашей любимой.
Ей многое в жизни пришлось пережить,
И горестей было немало,
Но нас ты сумела растить и любить,
Родная, любимая, мама.
Спасибо за всё: за твою доброту,
За труд, за бессонные ночи,
Мы помним об этом, мы в вечном долгу,
Родная, любимая мама.

С любовью и уважением внук Кирилл, дочь Света и зять Миша

Дорогой наш и любимый
Александр ЕТЧИК!

Поздравляем тебя с 18-летием!

Пусть этот день, который ты встречаешь,
Счастливым датой в жизнь твою войдет,
И всё хорошее, о чём мечтаешь,
Пусть сбывается и пусть придет,
Здоровья, верных друзей и удач в жизни.

Пусть в счастье распахнутся двери,
И всё, что будет, прожито не зря.
Ты знай: в тебе мы очень верим
И очень любим мы тебя!

Любящие тебя бабушка Стефа, братик Кирилл, Света, Миша,
крестная Тома и её семья

Дорогая наша мама, жена и бабушка
Нина Ивановна ЛЯНЦЕВИЧ!

Искренне и сердечно поздравляем тебя с 45-летием!
Мы желаем тебе крепкого здоровья, счастья. Пусть рядом с
тобой всю жизнь будут здоровье, радость и удача!

Пусть Бог тебя хранит.
Ты лучшая на этом белом свете.
Пусть поздравление к тебе летит —
Тебя сегодня поздравляют дети!
Такая на земле лишь ты одна —
И бабушка, и мама, и жена.
И пусть твой славный,
Милый сердцу дом

Нас собирает под своим крылом.
И пусть года уносятся рекой,
Как хорошо, что вместе мы с тобой!
Благополучия земного,
Здоровья крепкого вдовое.
Желаем самого простого —
Пожить подольше на земле!
Муж, дочери, зять, святая и внук Лёшка

Паважаная
Ніна Мікалаеўна БАРЫСІК!

Ад усьёй душы, гарача і сэрцачна вішамуем цябе з днём
нараджэння!

Што пажадаць табе — доўгага веку,
У сэрцы спакою, здарова без лекаў,
Сонейка, кветкі, вяснянай мары,
Мільд без маркоты, з усмешкай на твары,
Радасці, шчасця звычайнага, ўрадзіва,
А неўзабаве і праўдзінку песьні...

Сем'я Арошка, Шэўчук

**Мой самый нежный и любимый человек
Наташенька СИВОХА!**
От чистого сердца, с огромной любовью
и теплотой поздравляю тебя
с Новым 2001 годом и с Рождеством!

Что пожелать тебе не знаю,
Добра, богатства, красоты?
Но лучше будет, если в жизни
Всегда счастливой будешь ты,
Бери от жизни всё, что можно,
Всё, что красиво и светло,
Ведь жизнь на жизнь не перемножить,
А дважды жить не суждено!

С любовью и нежностью твой Саша

Дорогая жена, мама
Раиса Владимировна ФЕДОРОВИЧ!
Поздравляем тебя с днём рождения!
Сегодня и всегда тебе желаем счастья.

Храни тебя судьба от мрака и несчастья,
От злого языка, от тяжкого недуга,
От умного врага, от мятежного друга.
И дай тебе Господь, коль это в его власти,
Здоровья, долгих лет и много-много счастья.

С любовью муж и дети Марина, Оля

Самую лучшую мамочку в мире
Ліаню Николаевну ТОВТІСК
поздравляем с 50-летним юбилеем!

Года незаметно ведут свой отсчёт,
Бегут наши дни торопливо,
Тревожно и грустно порой на душе
У мамочки нашей любимой.
Ей многое в жизни пришлось пережить,
И горестей было немало,
Но нас ты сумела растить и любить,
Родная, любимая, мама!
Спасибо за всё: за твою доброту,
За труд, за бессонные ночи,
Мы помним об этом,
Мы в вечном долгу,
Родная, любимая наша.
Будь всегда здоровой, живи долго-долго
И всегда ты будь рядом с нами,
Ты ежедневно и вечно нужна.
И мы благодарим Бога и молим его об одном:
"Продли маме, Господи, годы,
Годы со счастьем, здоровьем, семейным теплом!"

С любовью и нежностью твоим мама, сёстры, муж, дочери, внучка Оленка, внук
Женька, зять, папанинчик и папанинчики, сваты

Уважаемая
Елена Петровна ДЕНИЩИК!

Итак, настал Ваш день рождения,
Не просто день, а юбилей.
Примите наши поздравления
От всех сотрудников, друзей!
Желаем золотого настроения,
В труде — успехов, долгих лет,
И пусть печали стороной обходят,
Судьба хранит от всяких бед!

Коллектив АСБ "Беларусбанк"

Дорогую и любимую мамочку
Галину Кузьминичну РАЙКО
поздравляю с днём рождения!

Аромат всех цветов и румянец зари
Я готовя тебе в этот день подарить,
Нежность роз поутру,
Свет, тепло, доброту,
Много ласковых слов и земную любовь,
Всё, что светлое есть и земное в судьбе,
Я желаю сегодня, родная, тебе.

Твоя дочь Наталья

Дорогая
Марина ГУНДАРЬ!
Поздравляем тебя с 18-летием!
В день твоего рождения прими наши поздравления.

У тебя сегодня день рождения —
Это самый радостный из дней.
Пусть вот это наше поздравление
Тоже будет радостью твоей.
В этот день желаем счастья
И прекрасных долгих-долгих лет.
Пусть не будет у тебя несчастья —
Только звезды, только солнца свет.
Пусть любовь к тебе придет большая
Ни на год, на вечность, навсегда,
И пусть будет жизнь твоя, родная,
Светлой, словно родниковая вода.

От Женя, Кости, Артура, Виталия, Ивана, Димы

Дорогого отца, дедушку
Ивана Андреевича ШАБАНА
от всего сердца поздравляем с 60-летием со дня рождения!

И вот она явилась — эта дата,
Не посоветовавшись и не спросив.
Уж шестьдесят восходов и закатов
Умчались стаей птичек, не простясь.
Тебе, родной, мы подарили 6 вечность,
Чтоб дымился без конца твой год.
За доброту, за человечность,
За то, что ты жалеешь нас всегда.
Пусть небо будет чистым над тобою,
Земной поклон твоим большим годам.
Желаем счастья, крепкого здоровья
И долгих лет на радость нам.

С уважением дочь, зять, внучка Оля и внук Денис

НЕДВИЖИМОСТЬ

Продаю
дом

ДОМ деревянный, с хоз. постройками, 18 соток, на зиму есть дрова, брикет, рядом река, лес. Зельвенский р-он, д. Иващковицы, тел. в Зельве 45-5-82 (в любое время).

ДОМ в г. Хойники Гомельской обл., пл. 140 м², есть гараж, хоз. постройки или меняю на кв-ру в Слониме, гараж в ГСК "Эдельвейс". Тел. 2-06-89.

квартиру

КВАРТИРУ 1-комн. в центре города. Тел. 4-29-57 (после 18.00).

КВАРТИРУ 2-комн. в р-не военного городка, с телефоном, в 2-этажном доме или меняю на Брест, дом жилой в д. Браково, в 7 км от города, с участком 20 соток и гаражом. Тел. 4-13-63.

КВАРТИРУ 3-комн. на пл. Ленина. Тел. в Молодечно 6-81-25, в Минске 239-57-16.

КВАРТИРУ 3-комн. по ул. Черняховского, д. 13, 3 этаж, "хрущёвка", недорого. Тел. 2-27-97.

КВАРТИРУ 4-комн., 2 этаж по ул. Ершова или меняю на 2-комн. с доплатой или 2+2-комн. Тел. 4-12-35.

гараж

ГАРАЖ в ГСК "Гарнизонный", подвал по всему периметру, недорого. Тел. 2-26-11.

ГАРАЖ в ГСК "Гарнизонный", отделка, подвал, свет, охрана. Тел. 2-61-01.

ГАРАЖ в "Заозёрном", р. 4х6м, бетонный потолок, деревянный пол, большой подвал, свет. Тел. 5-21-86.

участок

УЧАСТОК земельный с дачной постройкой, в садоводческом товариществе "Ветеран". Тел. 5-16-10.

Меняю

КВАРТИРЫ две 1-комн. на 3-комнатную. Тел. 5-27-49.

КВАРТИРУ 2-комн. и дачу в р-не КПФ на 3-комн. кв-ру. Тел. 2-90-51.

КВАРТИРУ 4-комн. в д. Новодевятковичи, в 2-квартирном панельном доме, со всеми удобствами, гараж, сарай, 12 соток на жильё в Слониме или продаю, варианты, возможна доплата. Тел. 9-11-00.

В наём

сдаю

КВАРТИРУ 4-комн. по ул. Ершова, улучшенной планировки, с телефоном, на неопределённый срок, с предоплатой за 2 или 1,5 года. Тел. 2-41-79.

СНИМУ

ГАРАЖ в р-не ул. Пушкина, Комсомольской, не менее 4х6м. Тел. 4-13-35 (17.00-21.00).

КВАРТИРУ. Тел. 2-78-47, 2-05-27.

КВАРТИРУ 1-2-комн. снимет семья из 3 человек, порядок гарантируем, возможна предоплата. Тел. 2-06-26.

КВАРТИРУ на длительный срок, с телефоном. Тел. 2-35-76, 2-96-39.

АВТО

Продаю
автомобиль

БМВ-524 ТД, кожа, люк, фаркоп, запчасти к а/м "БМВ-524" Д, "БМВ-525", есть всё. Тел. 92-3-44.

ВАЗ-2109 94 г.в., ц/з, сигнализация, из Франции, цена договорная, а/м "ВАЗ-2101" по запчастям. Тел. 2-32-26.

VW-Джетта 88 г.в., Б, серый металлик, люк, диски, сигнализация, магнитола, 5 КПП, 2 недели из Германии, 1450 у.е. Тел. 2-07-40.

ЗИЛ-131 с дизельным двигателем, обкатка, в хорошем техническом состоянии, недорого. Тел. 2-30-09, 2-54-05.

МЕРСЕДЕС-123 82 г.в., 200 Д, тёмно-синий, в хорошем состоянии. Тел. 2-67-05.

МОСКВИЧ-2140, в хорошем состоянии. Тел. 2-67-99.

НИССАН-Черри 86 г.в., 1,3 Б, 5 КПП, в хорошем состоянии, недорого. Тел. 2-11-63.

ПЕЖО-205, Д, по запчастям, а/м "VW-Гольф" не растоможен, недорого. Тел. в Козловичах 8-263-30-6-75.

ТОЙТА-Королла по запчастям и документы. Тел. 4-16-32.

ФОРД-Орион, октябрь 91 г.в., 1,8 Д, в РБ с октября 2000г., двигатель капремонт в Германии в мае 2000 г. Тел. 4-16-02 (после 19.00).

ФОРД-Скорпио 90 г.в., 2,5 Д, ABS, г/у, ц/з, люк 2 пол., фаркоп, цена договорная. Тел. 73-2-47.

ФОРД-Сьерра 88 г.в., 2,3 Д, универсал, THBD "Лукас", V-2,3, б/у. Тел. 2-03-04.

ФОРД-Транзит 90 г.в., пассажирский, 3150 у.е., 5-ступ. КПП от а/м "Мерседес-207". Тел. 4-26-04.

ФОРД-Эскорт 86 г.в., 5 КПП, 1,6 Д, бардовый, люк, 1000 у.е. Тел. 5-19-37 (после 18.00).

КУНГ-помещение от автомобиля ИФА, р. 2,4х4,5м, ёмкость для воды или бензина, р. 2,2м³ и 5,0м³. Тел. 2-30-09, 2-54-05.

МОТО

МОТОБЛОК. Тел. 3-19-24.

запчасти

ВАЗ-2101 по запчастям, двигатель 0,3, есть всё. Тел. 2-95-80.

ЗАПЧАСТИ к а/м "Опель-Кадет" 86 г.в., двигатель, коробка, фаркоп, резина с дисками литыми. Тел. 4-10-72.

Куплю

АВТОШИНЫ, долота, лемеха, шины, отвалы. Тел. в Лиде 8-261-28-0-29.

МОТОЦИКЛ "Минский", в хорошем состоянии, недорого, не позже 1990 г.в. Тел. 2-41-77.

ПРОДАЮ

Бытовую технику

CD-плеер "Панасоник", с сумкой, 65 у.е. Тел. 2-49-39.

ТЕЛЕФОН с АОН "Русь-26", новая версия, гарантия, подключение. Тел. 4-28-95.

ТЦ "Горизонт" новый, в упаковке, недорого. Тел. 2-97-09.

ТЦ 67-70, видеомагнитофон, стиральную машину-автомат, CD проигрыватель, всё б/у, в отличном состоянии. Тел. 2-65-89 (18.00-21.00).

ХОЛОДИЛЬНИК "Смоленск", б/у. Тел. 2-67-99.

Мебель

КУХНЮ б/у, недорого. Тел. 2-43-36.

СЕКЦИЮ 2-секционную, б/у, дешёво. Тел. 2-91-68.

СПАЛЬНЮ "АЛЕСЯ", кухню "Барокко". Тел. 2-26-93.

ШКАФ 2-дверный, полиров., без антреселей, шкаф детский, 2-дверный, красное дерево, шкафчик навесной, кровать 1-спальную, полированную. Тел. 2-70-13.

ШКАФ 3-створчатый с антреселями, диван-кровать, кровать 1,5-спальную. Тел. 4-19-80.

Невеста
Слоним, пл. Ленина, 1к
(здание отдала ЗАГС)
вых. дни: 10.00-16.00
Тел. (262) 4-20-03, 4-22-22.

Не упустите свой шанс:
выбирай лучшее для себя!
Прокат свадебных и вечерних нарядов, меховых плащей и мужских костюмов.
Платья для Рождественских и Новогодних встреч!

СТИРАЛЬНЫЕ
МАШИНЫ-АВТОМАТЫ

новые, гарантия, доставка, установка, действует система скидок.

Барановичи, ул. Советская, 59А, ТД «Нептун».
Тел. 8-0163-45-44-21.
Лич. Бартик М.239. 18.01.99-12.01.04.

ТЕХНИКА
ДЛЯ
ДОМА И ОФИСА.

Продажа и ремонт.
Слоним, ул. Советская, 8 (напротив нотариальной конторы). Тел. (01562) 4-29-74.

МИРОДИН **ЗАПАСНЫЕ ЧАСТИ** **МАЗ**
к автомобилям со склада в Слониме,
КАМАЗ
АККУМУЛЯТОРЫ Зил "Бычок"
стартерные (Италия) 60-192 А/ч, тракторам
ул. Красноармейская, 73 (АРЗ). МТЗ
Тел/факс 2-76-23 (8.00-17.00).
Свид. №17799 от 13.05.97.

Кабинет нетрадиционной МЕДИЦИНЫ
поможет Вам с проблемами радикулита, остеохондроза, сколиоза, болями в ногах, руках, с проблемой недержания мочи, заикания, алкогольной зависимости
методом мануальной терапии, массажа и иглоакупунктурной.
Барановичи, ул. Царюка 18, кв.20.
Тел. 8-0163-42-46-58, 42-36-47.

ЖАЛЮЗИ
ОТ
ДО
ДО
Тел. 4-16-61, 3-15-46

Добра половина в мир красоты!
Салон свадебной моды **Викториа**
ХАТ БАС
кружезнично
Ул. Независимости, 94. Тел. 2-69-20.

ЖАЛЮЗИ
горизонтальные
вертикальные
Низкие цены. Гарантия.
Тел. 2-77-17.
Лич. ГРОМК №237. 26.07.00-20.07.05

Срочное изготовление ключей.
Быстро и качественно сделать дубликаты любых квартирных и автомобильных ключей (в т.ч. для иномарок), можно по адресу: Магазин РУМБ, Красноармейская, 18 или рыночная площадь (справа от центрального входа)
Лич. БСБ №02830, 29.07.99-29.07.04. Тел. 2-10-05.

Конструкция
В XXI век
с новой техникой!
КОМПЬЮТЕРЫ
по цене производителя.
Гарантия 36 месяцев.
Картриджи, бумага и др. расходные материалы.
Ул. Советская, 8.
"Техника для дома и офиса".
Тел. 4-28-74.

ЛИНОЛЕУМ Окно 100
Ширина 1,5м, 2м, 2,5м, 3м, 3,5м, 4м.
КОВРОВЫЕ ПОКРЫТИЯ
ПАНЕЛИ ПВХ, МДФ
ЛАМИНИРОВАННЫЕ ПОЛЫ
Товар сертифицирован. Форма оплаты любая.
Тел. 5-13-21 (без выходных).
Лич. МГИК №7626. 28.03.96-26.10.03.

Воспитанники и сотрудники
ДЕТСКОГО ДОМА
смешанного типа г. Слонима
выражают
огромную благодарность
инженеру маркетинга КПФ
Галич Галине Анатольевне
за организацию,
а предпринимателям
Амираеву А.Г.,
Хабиеву Р.М.,
Эльканову А.Х.,
Джанкёзову Р.Х.,
Махдиеву И.З.,
Джамаеву М.М.,
Казимагомедову М.А.,
Зайнулабидову К.М.
за покупку мягкой мебели.

12 КАЛЕНДАРЬ НА 2001 ГОД

Газета

Слонимская

4 — 10 студзеня 2001г. № 1 (187)

Январь

П	1	8	15	22	29
В	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	31
Ч	4	11	18	25	
П	5	12	19	26	
С	6	13	20	27	
В	7	14	21	28	

КОЗЕРОГ

В 2001 году стоит всерьез заняться повышением своего профессионального уровня. Друзья, родственники и деловые партнеры будут помогать Вам в достижении целей. Вам необходимо серьезно отнестись к информации извне, которая позволит улучшить Ваше благосостояние, конструктивно развивать отношения с руководством и подчиненными. Начало года будет способствовать появлению новых, даже неожиданных планов. Постарайтесь не впадать в меланхолию, когда наступит временное затишье. Весна снова возродит в Вас жизненную активность и небывалую работоспособность.

Февраль

П	5	12	19	26
В	6	13	20	27
С	7	14	21	28
Ч	1	8	15	22
П	2	9	16	23
С	3	10	17	24
В	4	11	18	25

ВОДОЛЕЙ

Этот год дарует Вам вдохновение и творческую активность. Он хорош для построения планов на будущее. Необходимо накопить силы - они Вам понадобятся, когда Вы с головой окунетесь в работу. Вам пригодится осмотрительность, собранность и сосредоточенность. Поддержка друзей и родных поможет решить создавшиеся проблемы. Начало года благоприятно для любых начинаний и реализации новых идей. Не упустите это время, позволяющее наладить отношения с деловыми партнерами, и добейтесь согласованности Ваших действий. Это предотвратит недоразумения и неприятности.

Март

П	5	12	19	26
В	6	13	20	27
С	7	14	21	28
Ч	1	8	15	22
П	2	9	16	23
С	3	10	17	24
В	4	11	18	25

РЫБЫ

В целом год благоприятен для благоустройства дома, появления возможности наладить семейную жизнь, или найти спутника жизни. Благоприятны дела, связанные с сельским строительством и земледелием. Многие проблемы прошлого года потеряют свою актуальность. Этот год будет способствовать Вашему спокойствию и уравновешенности. Наиболее яркие события пройдут в первой половине года. В это время Вас ждут серьезные встречи и предложения, но не следует принимать скоропалительных решений, чтобы не сожалеть об этом в будущем. Начало года лучше провести под девизом "завершаем старое".

Апрель

П	2	9	16	23	30
В	3	10	17	24	
С	4	11	18	25	
Ч	5	12	19	26	
П	6	13	20	27	
С	7	14	21	28	
В	1	8	15	22	29

ОВЕН

Наступающий 2001 год откроет перед Вами интересные перспективы и новые возможности. Возрастет Ваша активность и коммуникативность, расширятся связи. Недоразумения и проблемы, ограничивающие Вашу активность в прошлом году, повернут и рассылятся на мелкие осколки, позволив Вам решительно приблизиться к заветной цели. Год способствует изменению взглядов на свою жизнь, изменению принципов и требований к себе, что позволит решить некоторые кармические проблемы. Ряд препятствий, так мешавших в прошлом году, утратят свою актуальность и исчезнут сами. Начало года - наиболее удачное время для карьерного продвижения.

Май

П		7	14	21	28
В	1	8	15	22	29
С	2	9	16	23	30
Ч	3	10	17	24	31
П	4	11	18	25	
С	5	12	19	26	
В	6	13	20	27	

ТЕЛЕЦ

Этот год ознаменуется реализацией в жизнь проектов, задуманных в предыдущем году. Изменится внутреннее ощущение жизни и мировосприятие. Недостаток энергии, создающий определенные препятствия в жизни, восполнится в мае, и Вы сможете добиться небывалого успеха. Будут возникать идеи относительно поиска новой работы или начала самостоятельной деятельности. Будьте осторожны и внимательны по отношению к новым предложениям. Помните: этот год - время для создания стартовой площадки, не упустите этот шанс, и Вам откроются новые перспективы и потрясающие возможности.

Июнь

П		4	11	18	25
В		5	12	19	26
С		6	13	20	27
Ч		7	14	21	28
П	1	8	15	22	29
С	2	9	16	23	30
В	3	10	17	24	

БЛИЗНЕЦЫ

С этим годом придет начало нового цикла, который принесет удачу и радость, а неудачи, которые преследовали Вас в прошлом году, останутся позади. Наступит подъем жизненных сил, появятся новые друзья, может частично измениться Ваше окружение. Появится уверенность в собственных силах и застрахенные дни. Постарайтесь быть внимательнее и не спешите с принятием каких-либо решений. Интуиция не будет Вашей сильной стороной в это время. Год принесет новые творческие планы и раскрытие новых способностей. Это благоприятный и многообещающий период, что, впрочем, означает, что об отдыхе летом можно забыть - ничего не выйдет.

Июль

П	2	9	16	23	30
В	3	10	17	24	31
С	4	11	18	25	
Ч	5	12	19	26	
П	6	13	20	27	
С	7	14	21	28	
В	1	8	15	22	29

РАК

Некоторым Вашим планам на этот год не суждено превратиться в жизнь, но оно и к лучшему. У Вас появится возможность пересмотреть свои намерения и раскрыться в новом качестве. У Вас обострится интуиция, что позволит Вам предчувствовать события и своевременно изменять ситуацию в свою пользу. Вы сможете открыть для себя смысл своего предназначения. Год принесет подъем активности и гармонию в партнерских отношениях. Однако не стоит планировать нового на начало года, лучше заняться разрешением личных проблем. Начинать воплощать новые идеи лучше с конца февраля или начала марта.

Август

П		6	13	20	27
В		7	14	21	28
С	1	8	15	22	29
Ч	2	9	16	23	30
П	3	10	17	24	31
С	4	11	18	25	
В	5	12	19	26	

ЛЕВ

Друзья в этом году будут играть значительную роль в Вашей жизни. Вы сможете совместно разрабатывать и реализовывать новые перспективные планы. Учитесь слушать и слышать мудрые советы, отбросьте гордыню - так Вы решите много проблем. Вам необходима уверенность в себе и решительность, чтобы реализовать вывет свои многочисленные творческие замыслы. Многие препятствия из числа тех, что тормозили Ваше развитие в прошлом году, потеряют всякий смысл, и даже покажутся Вам смешными. Вы обретете замечательное чутье, которое поможет Вам во многих делах.

Сентябрь

П		3	10	17	24
В		4	11	18	25
С		5	12	19	26
Ч		6	13	20	27
П		7	14	21	28
С	1	8	15	22	29
В	2	9	16	23	30

ДЕВА

Этот год будет знаменателен для Вас подведением итогов, он позволит Вам проанализировать прошлый опыт и исправить ошибки. Весьма вероятно улучшение отношений с начальством и коллегами по работе. Ваше трудолюбие, основательность и пунктуальность будут оценены по достоинству. Поддержка друзей благоприятно отразится на Вашем творческом раскрытии и духовном росте. Вы сможете проявить свои деловые качества и способности. Начало года благоприятно для карьерного роста, новых партнерских отношений и стабилизации старых деловых взаимоотношений - условия будут оптимальны.

Октябрь

П	1	8	15	22	29
В	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	31
Ч	4	11	18	25	
П	5	12	19	26	
С	6	13	20	27	
В	7	14	21	28	

ВЕСЫ

Быть успешными в достижении задуманных целей - вот одно из основных Ваших устремлений в 2001 году. Вам предоставится возможность раскрыть свои творческие способности и реализовать их. Этот год важен установлением деловых связей с надежными партнерами, сотрудничеством с которыми откроет для Вас новые возможности и позволит достичь задуманного. Благоприятно пройдут путешествия, поездки, переезды. Задумайтесь о повышении уровня своего образования, это позволит Вам не только пополнить свой информационный багаж, но, возможно, и несколько повысить социальный статус. Стройте планы, впереди время напряженной работы и выполнения обязательств.

Ноябрь

П		5	12	19	26
В		6	13	20	27
С		7	14	21	28
Ч	1	8	15	22	29
П	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	
В	4	11	18	25	

СКОРПИОН

Этот год даст возможность решить все накопившиеся проблемы. Однако одной из главных задач года будет не завоевание, а удержание уже завоеванного. Благоприятно завершение долгосрочных проектов. В этом году стоит быть осторожнее с оппонентами, т.к. неосторожно сказанное слово может обернуться достаточно неприятной конфликтной ситуацией. Рассчитывать придется практично только на свои силы, прислушайтесь к мудрым советам собственной интуиции, она будет помогать Вам в самых сложных и, на первый взгляд, безвыходных ситуациях. Не верьте обещаниям и излишне привлекательным предложениям, которые гарантируют быстрый успех.

Декабрь

П	3	10	17	24	31
В	4	11	18	25	
С	5	12	19	26	
Ч	6	13	20	27	
П	7	14	21	28	
С	1	8	15	22	29
В	2	9	16	23	30

СТРЕЛЕЦ

Пришло время налаживать партнерские отношения, создавать долговременные планы, позволяющие развиваться как в финансовом, так и в духовном плане. Необходимо проявить свои деловые качества, последовательность в поступках и действиях. Год будет достаточно спокойным. Вы много путешествовали, может быть, пора обратить взор на собственный дом и заняться его обустройством? Этот год - время построения базы для будущих денежных поступлений, напряженной работы, интенсивного общения и романтических встреч. Новый духовный и творческий подъем даст Вам возможность почувствовать силу и уверенность в своих действиях.